

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

6^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 22 Απριλίου 2019 με την εξής σύνθεση: Μαργαρίτα Κανάβα, Πρόεδρος-Εισηγήτρια, Ειρήνη Αψοκάρδου και Απόστολος Σιαπέρας Μέλη.

Για να εξετάσει την από 22.3.2019 Προδικαστική Προσφυγή, με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) 362/26.3.2019 του προσφεύγοντος οικονομικού φορέα «...» (εφεξής ο «προσφεύγων»), που εδρεύει ..., επί της οδού ... αριθμ. ..., όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά της Περιφέρειας ... (εφεξής η «αναθέτουσα αρχή»), όπως εκπροσωπείται νόμιμα και κατά της υπ' αριθμ. 498/7.3.2019 απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής με την οποία εγκρίθηκε το υπ' αριθμ. Ι/11.2.2019 Πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού και αναδείχτηκε η εταιρεία «...» προσωρινός ανάδοχος του έργου (εφεξής η «προσβαλλόμενη»)

Με την προδικαστική προσφυγή του ο προσφεύγων αιτείται να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη κατά το μέρος που η προσφορά της εταιρείας «...» κρίνεται αποδεκτή και να αναδειχθεί ο ίδιος προσωρινός ανάδοχος του έργου.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια Μαργαρίτα Κανάβα

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της προσφυγής έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο κατά το άρθρο 363 παρ.1 και 2 του Ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ.1 και 2 του Π.Δ. 39/2017, ποσού 6.048,39 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ..., την από 22.3.2019 πληρωμή στην Εθνική Τράπεζα και την εκτύπωση από την σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών περί αυτόματης δέσμευσης), το

Αριθμός απόφασης: 509/2019

οποίο και υπολογίζεται με βάση την προϋπολογιζόμενη δαπάνη της σύμβασης, ήτοι 1.209.677,42 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

2. Επειδή με την με αριθμό πρωτ. ... διακήρυξη, η αναθέτουσα αρχή προκήρυξε Ανοιχτό Ηλεκτρονικό Διαγωνισμό άνω των ορίων για την επιλογή αναδόχου του έργου «Εργασίες αποκατάστασης βλαβών φωτεινής σηματοδότησης αρμοδιότητας .... περιόδου 2019-2010», με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής, προϋπολογισμού 1.500.000,00 ευρώ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

3. Επειδή η προκήρυξη της ως άνω σύμβασης απεστάλη με ηλεκτρονικά μέσα για δημοσίευση στις 15.12.2018 στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ το πλήρες κείμενο της διακήρυξης καταχωρήθηκε στις 17.12.2018 στο Κεντρικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ) με ΑΔΑΜ ..., καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου έλαβε αύξοντα αριθμό ....

4. Επειδή ο επίδικος διαγωνισμός ενόψει του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας ανάθεσης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του Ν. 4412/2016.

5. Επειδή η υπό κρίση Προδικαστική Προσφυγή έχει ασκηθεί με χρήση του τυποποιημένου εντύπου, σύμφωνα με το άρθρο 362 παρ. 2 του Ν. 4412/2016 και το άρθρο 8 παρ. 2 του Π.Δ. 39/2017 και έχει κατατεθεί εμπροθέσμως στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στις 22.3.2019 σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 361 του Ν. 4412/2016 και το άρθρο 4 παρ. 1 του Π.Δ. 39/2017 (περ. α'), δοθέντος ότι η προσβαλλόμενη κοινοποιήθηκε στους συμμετέχοντες μέσω της «επικοινωνίας» στο διαδικτυακό τόπο του διαγωνισμού στις 15.3.2019.

6. Επειδή ο προσφεύγων, ως προσφέρων του οποίου η προσφορά κρίθηκε αποδεκτή, και ειδικότερα ως δεύτερος στη σειρά μειοδοσίας, θεμελιώνει έννομο συμφέρον για την άσκηση προδικαστικής προσφυγής κατά της επίμαχης απόφασης, ως προς το μέρος που αφορά στη νόμιμη αποδοχή της προσφοράς του προσωρινού αναδόχου και, εν

Αριθμός απόφασης: 509/2019

προκειμένω, στη ζημία του από τυχόν παράνομη συμμετοχή τρίτου στον διαγωνισμό και στο επιδιωκόμενο όφελος από την απόρριψη της προσφοράς του (βλ. ΕΑ ΣΤΕ 1216/2006, πρβλ ΕΑ ΣΤΕ 512/2002, 517/2001), επιδιώκοντας ευλόγως να του ανατεθεί η συγκεκριμένη σύμβαση. Περαιτέρω, ο προσφεύγων αιτείται επίσης να ανακηρυχθεί ο ίδιος προσωρινός ανάδοχος της σύμβασης, ωστόσο το αίτημα αυτό απαραδέκτως προβάλλεται, καθώς η ΑΕΠΠ επί αποδοχής προσφυγής κατά πράξης ακυρώνει ολικώς ή μερικώς την προσβαλλόμενη πράξη, ενώ επί αποδοχής προσφυγής κατά παράλειψης, ακυρώνει την παράλειψη και η υπόθεση αναπέμπεται στην αναθέτουσα αρχή για να προβεί αυτή στην οφειλόμενη ενέργεια, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 367 παρ. 2 του Ν. 4412/2016 και δεν έχει εξουσία να τροποποιήσει την προσβαλλόμενη πράξη, καθ' υποκατάσταση της αναθέτουσας αρχής (ΕΑ ΣΤΕ 54/2018).

7. Επειδή την 28.3.2019 η αναθέτουσα αρχή προέβη σε κοινοποίηση της υπό εξέταση προσφυγής προς την έτερη συμμετέχουσα εταιρεία δια μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1 α του ΠΔ 39/2017.

8. Επειδή με την υπ' αριθμ. 469/2019 Πράξη της Προέδρου του 6^{ου} Κλιμακίου, ορίσθηκε Εισηγητής και ημερομηνία συζήτησης και κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της επί της υπό εξέταση προσφυγής.

9. Επειδή η αναθέτουσα αρχή την 1.04.2019, ήτοι εμπροθέσμως, σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. β της παρ. 1 του άρθρου 365 του ν. 4412/2016 ανήρτησε στο διαδικτυακό τόπο του διαγωνισμού τις με αριθμό πρωτ. 91752/2213 απόψεις της επί της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής.

10. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, η ως άνω προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του 6^{ου} Κλιμακίου της ΑΕΠΠ σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346 και 360 του ν. 4412/2016 και του άρθρου 3 του Π.Δ/τος 39/2017.

11. Επειδή στον εν θέματι διαγωνισμό συμμετείχαν δυο οικονομικοί φορείς, ο προσφεύγων και η εταιρεία «...» υποβάλλοντας τις υπό α/α

Αριθμός απόφασης: 509/2019

κατάθεσης 110175 και 109868 προσφορές τους αντίστοιχα, προσφέροντας δε ποσοστά μέσης τεκμαρτής έκπτωσης 58,04% και 64,00%, αντίστοιχα.

12. Επειδή, σύμφωνα με το υπ' αριθμ. Ι/11.2.2019 Πρακτικό η Επιτροπή Διαγωνισμού, κατόπιν ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής, διαπίστωσε ότι τα δικαιολογητικά συμμετοχής και των δυο διαγωνιζομένων πληρούν τις τυπικές και ουσιαστικές προϋποθέσεις της διακήρυξης και εισηγήθηκε την ανάθεση του έργου στην εταιρεία «...». Με την δε προσβαλλόμενη, η αναθέτουσα αρχή αποφάσισε την έγκριση του υπ' αριθμ. Ι/11.2.2019 πρακτικού και την ανάδειξη της εταιρείας «...» ως προσωρινού αναδόχου.

13. Επειδή ο προσφεύγων αιτείται την ακύρωση της προσβαλλόμενης με την οποία κρίθηκε αποδεκτή η προσφορά της εταιρείας «...» για τους ακόλουθους λόγους : «Β.Ι. ΠΑΡΑΛΕΙΨΗ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΜΗ ΥΠΕΡΒΑΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΕΠΙΤΡΕΠΟΜΕΝΩΝ ΟΡΙΩΝ ΤΟΥ ΑΝΕΚΤΕΛΕΣΤΟΥ ΥΠΟΛΟΙΠΟΥ

Κατά την έννοια των διατάξεων του ν. 4412/2016, όπως υιοθετούνται και από το κανονιστικό πλαίσιο της υπόψη διακήρυξης, το δικαίωμα συμμετοχής των διαγωνιζομένων και οι επί ποινή αποκλεισμού τιθέμενοι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής πρέπει να συντρέχουν, και ως εκ τούτου κρίνονται σωρευτικά, σε τρία χρονικά σημεία, ήτοι α) κατά την υποβολή της προσφοράς, β) κατά την υποβολή των δικαιολογητικών κατακύρωσης και γ) κατά τη σύναψη της σύμβασης. Ειδικότερα, κατά το στάδιο υποβολής της προσφοράς, έχει καθιερωθεί ο κανόνας της προκαταρκτικής απόδειξης περί μη συνδρομής των λόγω αποκλεισμού και περί πλήρωσης των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής που τίθενται με τους όρους της διακήρυξης μέσω της συμπλήρωσης και υποβολής του ΕΕΕΣ, το οποίο, ως εκτίθεται ως άνω, συνιστά υπεύθυνη δήλωση, την οποία υποβάλλουν οι συμμετέχοντες ως δικαιολογητικό συμμετοχής κατά την υποβολή της προσφοράς τους, και στην οποία δηλώνουν ότι, αντιστοίχως προς τις απαιτήσεις της Διακήρυξης, δεν εμπíπτουν στις καταστάσεις εκείνες που συνιστούν λόγους αποκλεισμού, όπως και ότι πληρούν τα ανάλογα με τη διακήρυξη κριτήρια ποιοτικής επιλογής, ως προκαταρκτική απόδειξη της προσωπικής τους κατάστασης, ώστε να θεμελιώσουν κατ' αρχήν το δικαίωμα

Αριθμός απόφασης: 509/2019

συμμετοχής τους στο διαγωνισμό. Σε δεύτερο στάδιο, το δικαίωμα συμμετοχής των διαγωνιζομένων κρίνεται κατά το στάδιο που η αναθέτουσα αρχή καλεί το διαγωνιζόμενο που κατ' αρχήν ανέδειξε ως προσωρινό ανάδοχο της σύμβασης να προσκομίσει τα απαιτούμενα κατά τη διακήρυξη δικαιολογητικά κατακύρωσης, προκειμένου εκ των εν λόγω εγγράφων ο διαγωνιζόμενος να αποδείξει στο αυτό στάδιο της διαδικασίας ότι ικανοποιεί πλήρως όλες τις απαιτήσεις που συνδέονται με την κατοχύρωση του δικαιώματος συμμετοχής του στο διαγωνισμό, στοιχεία τα οποία προαποδεικτικά δήλωσε ότι πληροί με τη συμπλήρωση και υποβολή του ΤΕΥΔ. Συνεπώς, ειδικά κατά το στάδιο ελέγχου των προσκομισθέντων δικαιολογητικών κατακύρωσης, ο έλεγχος που ενεργείται έχει διττό περιεχόμενο, αφενός μεν ελέγχεται η αλήθεια και ακρίβεια των δηλούμενων στο ΤΕΥΔ, ήτοι επαληθεύεται εάν κατ' αληθή και ορθή δήλωση του διαγωνιζομένου, αυτός πληρούσε την εκάστοτε απορρέουσα από το σχετικό δικαιολογητικό απαίτηση κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς του, αφετέρου δε ελέγχεται εάν εκ του περιεχομένου των δικαιολογητικών κατακύρωσης που προσκομίζονται αποδεικνύεται και κατά το στάδιο της κατακύρωσης (στάδιο στο οποίο τα εν λόγω δικαιολογητικά προσκομίζονται) η μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού και η πλήρωση των απαιτήσεων των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής. Στο άρθρο 22.Γ της διακήρυξης, το οποίο τιτλοφορείται «Οικονομική / χρηματοοικονομική επάρκεια», ορίζεται ότι: «Ειδικά οι εργοληπτικές επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες στο ΜΕΕΠ, δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν τα ανώτατα επιτρεπτά όρια ανεκτέλεστου υπολοίπου εργολαβικών συμβάσεων, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 20 παρ. 4 του ν. 3669/2008, όπως ισχύει». Περαιτέρω, στο άρθρο 23 με τίτλο «Αποδεικτικά μέσα κριτηρίων ποιοτικής επιλογής», μεταξύ άλλων, ότι: «23.1. Κατά την υποβολή προσφορών οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 79 παρ. 1 του ν. 4412/2016, το οποίο αποτελεί ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις : α) δεν βρίσκεται σε

Αριθμός απόφασης: 509/2019

μία από τις καταστάσεις του άρθρου 22 Α της παρούσας, β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθορισθεί, σύμφωνα με το άρθρο 22 Β-Ε της παρούσας». Επιπλέον, στο άρθρο 23,5 και υπό τον τίτλο «Δικαιολογητικά Οικονομικής και Χρηματοοικονομικής Επάρκειας του άρθρου 22.Γ», ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι: «Η οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια των οικονομικών φορέων αποδεικνύεται: (α) για τις εγγεγραμμένες εργοληπτικές επιχειρήσεις στο Μ.Ε.ΕΠ.: είτε από τη βεβαίωση εγγραφής στο Μ.Ε.ΕΠ., η οποία αποτελεί τεκμήριο των πληροφοριών που περιέχει, είτε στην περίπτωση που οι απαιτήσεις του άρθρου 22.Γ δεν καλύπτονται από τη βεβαίωση εγγραφής με την υποβολή ενός ή περισσότερων από τα αποδεικτικά μέσα που προβλέπονται στο Μέρος Ι του Παραρτήματος ΧΙΙ (Αποδεικτικά μέσα για τα κριτήρια επιλογής) του Παραρτήματος Α' του ν. 4412/2016 ... Ειδικά για την απόδειξη της απαίτησης της μη υπέρβασης των ανώτατων επιτρεπτών ορίων ανεκτέλεστου υπολοίπου εργολαβικών συμβάσεων: με την υποβολή ενημερότητας πτυχίου εν ισχύει ή με την υποβολή υπεύθυνης δήλωσης του προσωρινού ανάδοχου, συνοδευόμενης από πίνακα όλων των υπό εκτέλεση έργων ... και αναφορά για ανεκτέλεστο υπόλοιπο ανά έργο και το συνολικό ανεκτέλεστο για τις εργοληπτικές επιχειρήσεις που δεν διαθέτουν ενημερότητα πτυχίου κατά τις κείμενες διατάξεις». Κατά την έννοια των διατάξεων των άρθρων 22.Γ και 23 της διακήρυξης, η υποβολή ως δικαιολογητικού συμμετοχής του ΕΕΕΣ με το παρατιθέμενο στο άρθρο 22.Γ και 23 περιεχόμενο, στο οποίο περιλαμβάνεται και η επίμαχη δήλωση περί μη υπέρβασης των ανωτάτων επιτρεπόμενων ορίων ανεκτέλεστου υπολοίπου εργολαβικών συμβάσεων, απαιτείται επί ποινή αποκλεισμού. Η έλλειψη αυτή δεν μπορεί να αναπληρωθεί από την γενική καταφατική απάντηση που τυχόν δίνεται στην περίπτωση «α: Γενική ένδειξη για όλα τα κριτήρια επιλογής» του Μέρους ΙV ούτε από τη δήλωση περί ακρίβειας και ορθότητας των επικαλούμενων στοιχείων που τυχόν χώρησε στο Μέρος V του ΕΕΕΣ. Και τούτο, πρώτον διότι στη διακήρυξη δεν δηλώνεται ρητώς ότι οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς μπορούν να συμπληρώσουν μόνο την ως άνω γενική ένδειξη και δεν υποχρεούνται να συμπληρώσουν οποιαδήποτε άλλη ενότητα του Μέρους ΙV. Δεύτερον, διότι η ίδια η διακήρυξη στο άρθρο 22.Γ απαιτεί

Αριθμός απόφασης: 509/2019

ρητώς τη δήλωση και τη συμπλήρωση του πεδίου που αναφέρεται στη μη υπέρβαση των ανωτάτων επιτρεπόμενων ορίων ανεκτέλεστου υπολοίπου εργολαβικών συμβάσεων. Ενόψει αυτών, σε συνδυασμό με την αρχή της τυπικότητας που διέπει τη συμπλήρωση εντύπων και τον τρόπο σύνταξης εν γένει προσφορών στο πλαίσιο των διαδικασιών διενέργειας δημοσίων διαγωνισμών (ΣτΕ 346,184/2017,860,38/2011), η παράλειψη της «...» να περιλάβει την δήλωση αυτή στο υποβληθέν εκ μέρους της ΕΕΕΣ αποτελεί ουσιώδη έλλειψη και καθιστά υποχρεωτική άνευ ετέρου την απόρριψη της προσφοράς της. Άλλωστε, επί παραλείψεως υποβολής δικαιολογητικού ή υποβολής του με ελλιπές περιεχόμενο, η αναθέτουσα αρχή ούτε οφείλει, ούτε δύναται να ζητήσει διευκρινήσεις, αφού είναι δυνατή μόνον η συμπλήρωση ή διευκρίνιση υποβληθέντος δικαιολογητικού και όχι η αναπλήρωση μη υποβληθέντος ή μη νομίμως υποβληθέντος (ΣτΕ 1983/2010, 781/2010, ΕΑ ΣτΕ 228/2013, 301/2012, 721/2011,217/2011, 185/2011). Σημειωτέον ότι αυτή η παράλειψη δεν καλύπτεται από τη δήλωση της «...» ότι είναι εγγεγραμμένη σε επίσημο κατάλογο, καθώς η δήλωσή της περί εγγραφής στο ΜΕΕΠ δεν συνοδεύεται από ενημερότητα πτυχίου εν ισχύ κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 83 του ν. 4412/2016 και στην κατευθυντήρια οδηγία 13 της ΕΑΑΔΗΣΥ. Επομένως, δεν προκύπτει η εγγραφή της σε επίσημο κατάλογο, παρά τα όσα ανακριβώς ισχυρίστηκε με το ΕΕΕΣ της. Το παραπάνω συμπέρασμα επιρρωνύει τόσο η πάγια νομολογία των αρμόδιων Διοικητικών Δικαστηρίων όσο και οι αποφάσεις της Αρχής Σας. Πέραν των αποφάσεων που προαναφέραμε, το Διοικητικό Εφετείο ... με την υπ' αριθμ. ... απόφασή του επί αίτησης αναστολής (ιδίως σκέψεις 10 και 12) έχει κρίνει σε υπόθεση ίδια ακριβώς με την εδώ εξεταζόμενη ότι η παράλειψη δήλωσης περί μη υπέρβασης των ανωτάτων επιτρεπόμενων ορίων ανεκτέλεστου υπολοίπου εργολαβικών συμβάσεων επιφέρει άνευ ετέρου τον αποκλεισμό του διαγωνιζόμενου. Εξάλλου, σε παρόμοια συμπεράσματα έχει αχθεί κατ' επανάληψη και η Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών, όπως προκύπτει από τις υπ' αριθμ. 1037/2018 (ιδίως σκέψεις 39, 40 και 41) και 1054/2018 (ιδίως σκέψεις 19, 23 και 24) αποφάσεις της, οι οποίες μάλιστα δεν έχουν ανατραπεί από μεταγενέστερο δικαστικό έλεγχο. Κατά τούτο, η

προσβαλλόμενη απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας πάσχει ακυρότητα κατά το μέρος που έκρινε την προσφορά της «...» ως νόμιμη και για το λόγο αυτό και θα πρέπει να ακυρωθεί.

B.2. ΠΑΡΑΛΕΙΨΗ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Όπως προεκτέθηκε, οι διαγωνιζόμενοι οφείλουν να αποδεικνύουν ότι συντρέχουν στο πρόσωπό τους οι επί ποινή αποκλεισμού τιθέμενοι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής και κατά την υποβολή της προσφοράς δια της υποβολής ΕΕΕΣ με το προσήκον περιεχόμενο. Περαιτέρω, στο άρθρο 22.B της διακήρυξης, το οποίο τιτλοφορείται «Καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας», ορίζεται ότι: «Όσον αφορά την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, απαιτείται οι οικονομικοί φορείς να είναι εγγεγραμμένοι στο σχετικό επαγγελματικό μητρώο που τηρείται στο κράτος εγκατάστασής τους. Ειδικά οι προσφέροντες που είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα απαιτείται να είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.ΕΠ.) στην κατηγορία/-ιες έργου του άρθρου 21 της παρούσας». Κατά τα λοιπά ισχύουν τα προβλεπόμενα στα άρθρα 23 και 23.4 περί του προσήκοντος τρόπου απόδειξης της συγκεκριμένης ιδιότητας σε κάθε στάδιο του διαγωνισμού. Κατά την έννοια των διατάξεων των άρθρων 22.B και 23 της διακήρυξης, η υποβολή ως δικαιολογητικού συμμετοχής του ΕΕΕΣ με το παρατιθέμενο στο άρθρο 22.B και 23 περιεχόμενο, στο οποίο περιλαμβάνεται και η επίμαχη δήλωση περί εγγραφής στο ΜΕΕΠ, απαιτείται επί ποινή αποκλεισμού. Η έλλειψη αυτή δεν μπορεί να αναπληρωθεί από την γενική καταφατική απάντηση που τυχόν δίνεται στην περίπτωση «α; Γενική ένδειξη για όλα τα κριτήρια επιλογής» του Μέρους IV ούτε από τη δήλωση περί ακρίβειας και ορθότητας των επικαλούμενων στοιχείων που τυχόν χώρησε στο Μέρος V του ΕΕΕΣ. Εξάλλου, η έλλειψη της κρίσιμης απάντησης δεν αναπληρώνεται ούτε από άλλες τοποθετήσεις/δηλώσεις του υποψηφίου αναδόχου, οι οποίες περιλαμβάνονται σε άλλα πεδία του ΕΕΕΣ και απαντούν σε διαφορετικές ερωτήσεις. Και τούτο, πρώτον διότι στη διακήρυξη δεν δηλώνεται ρητώς ότι οι

Αριθμός απόφασης: 509/2019

ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς μπορούν να συμπληρώσουν μόνο την ως άνω γενική ένδειξη και δεν υποχρεούνται να συμπληρώσουν οποιαδήποτε άλλη ενότητα του Μέρους IV. Δεύτερον, διότι η ίδια η διακήρυξη στο άρθρο 22.Β απαιτεί ρητώς τη δήλωση και τη συμπλήρωση του πεδίου που αναφέρεται στην εγγραφή των υποψηφίων αναδοχών σε συγκεκριμένη τάξη του ΜΕΕΠ. Εξάλλου, από το σύνολο της διακήρυξης σε συνδυασμό με την αρχή της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζόμενων, την αρχή της διαφάνειας και την αρχή της νομιμότητας που επιβάλλει στη διοίκηση να πράττει μόνο όσα τις επιτρέπονται, προκύπτει ότι η αναθέτουσα αρχή δεν έχει τη διακριτική ευχέρεια να αντλήσει από άλλα πεδία του ΕΕΕΣ απαντήσεις σε ερωτήσεις που ο υποψήφιος ανάδοχος όφειλε να απαντήσει επί συγκεκριμένων ερωτήσεων, αλλά παρόλα ταύτα δεν το έπραξε. Ενόψει αυτών, σε συνδυασμό με την αρχή της τυπικότητας που διέπει τη συμπλήρωση εντύπων και τον τρόπο σύνταξης εν γένει προσφορών στο πλαίσιο των διαδικασιών διενέργειας δημοσίων διαγωνισμών (ΣτΕ 346,184/2017, 860,38/2011), η παράλειψη της «...» να περιλάβει την δήλωση αυτή στο υποβληθέν εκ μέρους της ΕΕΕΣ αποτελεί ουσιώδη έλλειψη και καθιστά υποχρεωτική άνευ ετέρου την απόρριψη της προσφοράς της. Άλλωστε, επί παραλείψεως υποβολής δικαιολογητικού ή υποβολής του με ελλιπές περιεχόμενο, η αναθέτουσα αρχή ούτε οφείλει, ούτε δύναται να ζητήσει διευκρινήσεις, αφού είναι δυνατή μόνον η συμπλήρωση ή διευκρίνιση υποβληθέντος δικαιολογητικού και όχι η αναπλήρωση μη υποβληθέντος ή μη νομίμως υποβληθέντος (ΣτΕ 1983/2010, 781/2010, ΕΑ ΣτΕ 228/2013, 301/2012, 721/2011, 217/2011, 185/2011). Σημειωτέον ότι αυτή η παράλειψη δεν καλύπτεται από τη δήλωση της «...» ότι είναι εγγεγραμμένη σε επίσημο κατάλογο, καθώς η δήλωσή της περί εγγραφής στο ΜΕΕΠ δεν συνοδεύεται από ενημερότητα πτυχίου εν ισχύ κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 83 του ν. 4412/2016 και στην κατευθυντήρια οδηγία 13 της ΕΑΑΔΗΣΥ. Επομένως, δεν προκύπτει η εγγραφή της σε επίσημο κατάλογο, παρά τα όσα ανακριβώς ισχυρίστηκε με το ΕΕΕΣ της. Κατά τούτο, η προσβαλλόμενη απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας πάσχει ακυρότητα κατά το μέρος που έκρινε την προσφορά της «...» ως νόμιμη και για το λόγο αυτό και θα πρέπει να ακυρωθεί.

B.3. ΨΕΥΔΗΣ ΔΗΛΩΣΗ ΠΕΡΙ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΣΕ ΕΠΙΣΗΜΟΥΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 4.2 της διακήρυξης, το οποίο επαναλαμβάνει διατάξεις του άρθρου 103§3 του ν. 4412/2016, «Αν, κατά τον έλεγχο των παραπάνω δικαιολογητικών διαπιστωθεί ότι τα στοιχεία που δηλώθηκαν, σύμφωνα με το ΕΕΕΣ είναι ψευδή ή ανακριβή ... απορρίπτεται η προσφορά του προσωρινού αναδόχου ...». Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 83§5 του ν. 4412/2016 «Η εγγραφή και κατάταξη στα Μ.Ε.Ε.Π., Μητρώο Μελετητών και Μητρώο Γραφείων Μελετών, και η κατοχή αντίστοιχου πτυχίου αποτελεί τεκμήριο τεχνικής καταλληλότητας γενικής εμπειρίας». Από τη γραμματική διατύπωση της διάταξης συνάγεται ότι για να επικαλεστεί κανείς την εγγραφή του σε επίσημο κατάλογο θα πρέπει, πέραν του να είναι εγγεγραμμένος στο ΜΕΕΠ, να διαθέτει και ενημερότητα πτυχίου. Σε αυτό το συμπέρασμα κατατείνει και η κατευθυντήρια οδηγία 13 της ΕΑΑΔΗΣΥ, αλλά και η απάντηση της ίδιας ανεξάρτητης αρχής στην ερώτηση 51 των συχνών ερωτήσεων επί του ν. 4412/2016 που είναι αναρτημένες στο σάιτ της. Στην εξεταζόμενη περίπτωση, η ανταγωνίστρια «...» απαντώντας σε υποερώτημα του Μέρους ΙΙ του ΕΕΕΣ δηλώνει ότι ανήκει στους επίσημους καταλόγους του άρθρου 83 του ν. 4412/2016. Ωστόσο, πέρα από την εγγραφή της στο ΜΕΕΠ, δεν αναφέρει ότι διαθέτει ενημερότητα πτυχίου σε ισχύ. Άρα, ψευδώς αναφέρει ότι ανήκει σε επίσημο κατάλογο, αφού κάτι τέτοιο δεν απεδείχθη ούτε καν προαποδεικτικά. Κατά τούτο, η προσβαλλόμενη απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας πάσχει ακυρότητα κατά το μέρος που έκρινε την προσφορά της «...» ως νόμιμη και για το λόγο αυτό και θα πρέπει να ακυρωθεί.

B.4. Η ΕΚΤΑΣΗ ΕΥΘΥΝΗΣ ΤΟΥ ΕΓΓΥΗΤΗ ΔΕΝ ΣΥΜΒΑΔΙΖΕΙ ΜΕ ΤΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ

Σύμφωνα με πάγια νομολογία, ο υποψήφιος ανάδοχος θα πρέπει να αποκλείεται από τη συνέχεια της διαγωνιστικής διαδικασίας όταν εντοπίζονται ουσιώδεις πλημμέλειες στην εγγυητική επιστολή συμμετοχής που προσκόμισε. Τέτοιες ουσιώδεις ελλείψεις υφίστανται όταν από το περιεχόμενό της εγγυητικής δεν προκύπτει η δέουσα έκταση ευθύνης του εγγυητή [σχετικά Δημήτριος Ράικος - Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, Εκδόσεις Σάκκουλα Αθήνα -

Αριθμός απόφασης: 509/2019

Θεσσαλονίκη (2017), Β' Έκδοση, σελ. 460]. Τούτο είναι εύλογο, δεδομένου ότι σκοπός της προσκόμισης εγγυητικής επιστολής συμμετοχής είναι να διασφαλισθεί επαρκής δέσμευση του εγγυητή ότι θα καταβάλει άμεσα και απρόσκοπτα στην αναθέτουσα αρχή το ποσό της εγγύησης, εάν η υποψήφια εργοληπτική επιχείρηση αθετήσει τις απορρέουσες από τη συμμετοχή της στο διαγωνισμό υποχρεώσεις (Πράξη Τμήματος VI ΕΣ 119/2008, 65/2007, 43/2007). Σύμφωνα με το άρθρο 15.3 της διακήρυξης «η εγγύηση συμμετοχής πρέπει να ισχύει τουλάχιστον για τριάντα (30) ημέρες μετά τη λήξη του χρόνου ισχύος της προσφοράς του άρθρου 19 της παρούσας, ήτοι μέχρι 01.12.2019, άλλως η προσφορά απορρίπτεται. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί, πριν τη λήξη της προσφοράς, να ζητά από τον προσφέροντα να παρατείνει, πριν τη λήξη τους, τη διάρκεια ισχύος της προσφοράς και της εγγύησης συμμετοχής». Από τη διάταξη αυτή προκύπτουν αδιαμφισβήτητα τα ακόλουθα: α) η αναθέτουσα αρχή μπορεί, πριν τη λήξη της προσφοράς, να ζητά από τον προσφέροντα να παρατείνει τη διάρκεια ισχύος της προσφοράς και της εγγύησης συμμετοχής, β) αν αυτό ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή, ο προσφέρων πρέπει να παρατείνει την ισχύ της προσφοράς του και την ισχύ της εγγυητικής επιστολής, πριν τη λήξη τους. Στο πλαίσιο της επίμαχης διαγωνιστικής διαδικασίας, η ανταγωνίστρια «...» προσκόμισε εγγυητική επιστολή της Τράπεζας Πειραιώς, στην οποία αναφέρεται ότι «η παρούσα ... ισχύει μέχρι την 10-12-2019. Μετά την ημερομηνία αυτή καθίσταται αυτοδικαίως άκυρος και δεν έχει καμία ισχύ απέναντι μας ...». Από το περιεχόμενο της επίμαχης εγγυητικής επιστολής προκύπτει σαφώς ότι η προσφέρουσα δεν θα είναι σε θέση να παρατείνει την ισχύ της προσφοράς της, αν η αναθέτουσα αρχή κάνει χρήση της εξουσίας που της αναγνωρίζεται από το άρθρο 15.3 της διακήρυξης. Κατά τούτο, δεν εξασφαλίζεται η δέουσα έκταση ευθύνης του εγγυητή και συνακόλουθα δεν εξασφαλίζεται η δέσμευσή του ότι θα καταβάλει άμεσα και απρόσκοπτα στην αναθέτουσα αρχή το ποσό της εγγύησης, εάν η «...» αθετήσει τις απορρέουσες από τη συμμετοχή της στο διαγωνισμό υποχρεώσεις κατά το χρονικό διάστημα μετά τις 10-12-2019 και εφόσον η αναθέτουσα αρχή επιλέξει να ζητήσει, ως έχει εξουσία, την παράταση της ισχύος των προσφορών. Άρα, η προσκομιζόμενη εγγυητική επιστολή συμμετοχής εμφανίζει ουσιώδη, μη

Αριθμός απόφασης: 509/2019

ιάσιμη πλημμέλεια, καθώς δεν ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της αναθέτουσας αρχής. Κατά τούτο, η προσβαλλόμενη απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας ... πάσχει ακυρότητα κατά το μέρος που έκρινε την προσφορά της «...» ως νόμιμη και για το λόγο αυτό και θα πρέπει να ακυρωθεί».

14. Επειδή η αναθέτουσα αρχή στις από 1.04.2019 απόψεις της επί της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής αναφέρει αυτολεξεί ότι: « [...]Ως προς το σημείο Β1 (σελ. 8-11 του εγγράφου της Αρχής σας). Παράλειψη υποβολής δήλωσης σχετικά με τη μη υπέρβαση των ανωτάτων επιτρεπομένων ορίων του ανεκτέλεστου υπολοίπου Στον ισχυρισμό της προσφεύγουσας ότι η εταιρεία ... δεν υπέβαλλε δήλωση περί μη υπέρβασης των ανωτάτων επιτρεπομένων ορίων ανεκτέλεστου υπολοίπου εργολαβιών συμβάσεων αναφερόμενοι στο άρθρο 23.5 της ... Διακήρυξης του έργου που επί λέξει αναφέρει τα εξής: «Η οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια των οικονομικών φορέων αποδεικνύεται : (α) για τις εγγεγραμμένες εργοληπτικές επιχειρήσεις στο Μ.Ε.Ε.Π. : • είτε από τη βεβαίωση εγγραφής στο Μ.Ε.Ε.Π, η οποία αποτελεί τεκμήριο των πληροφοριών που περιέχει • είτε, στην περίπτωση που οι απαιτήσεις του άρθρου 22.Γ δεν καλύπτονται από τη βεβαίωση εγγραφής, με την υποβολή ενός ή περισσότερων από τα αποδεικτικά μέσα που προβλέπονται στο Μέρος Ι του Παραρτήματος XII (Αποδεικτικά μέσα για τα κριτήρια επιλογής) του Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016. i Σε κάθε περίπτωση, η βεβαίωση εγγραφής μπορεί να υποβάλλεται για την απόδειξη μόνο ορισμένων απαιτήσεων οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας του άρθρου 22.Γ, ενώ για την απόδειξη των λοιπών απαιτήσεων μπορούν να προσκομίζονται ένα ή περισσότερα από τα αποδεικτικά μέσα που προβλέπονται στο Μέρος Ι του Παραρτήματος XII του ν. 4412/2016, ανάλογα με την τιθέμενη στο άρθρο 22.Γ απαίτηση. Ειδικά, για την απόδειξη της απαίτησης της μη υπέρβασης των ανώτατων επιτρεπτών ορίων ανεκτέλεστου υπολοίπου εργολαβικών συμβάσεων : • με την υποβολή ενημερότητας πτυχίου εν ισχύει ή • με την υποβολή υπεύθυνης δήλωσης του προσωρινού αναδόχου, συνοδευόμενης από πίνακα όλων των υπό εκτέλεση έργων (είτε ως

Αριθμός απόφασης: 509/2019

μεμονωμένος ανάδοχος είτε στο πλαίσιο κοινοπραξίας ή υπεργολαβίας) και αναφορά για το ανεκτέλεστο υπόλοιπο ανά έργο και το συνολικό ανεκτέλεστο, για τις εργοληπτικές επιχειρήσεις που δεν διαθέτουν ενημερότητα πτυχίου κατά τις κείμενες διατάξεις). Η εταιρεία ... ενώ δηλώνει ότι είναι εγγεγραμμένη στα μητρώα ΜΕΕΠ με αρ. μητρώου ... με κατάταξη στη 2η τάξη Η/Μ δεν έχει προσκομίσει υπεύθυνη δήλωση που να την συνοδεύει από πίνακα των υπό εκτέλεση έργων που διαθέτει με αναφορά στο ανεκτέλεστο υπόλοιπο ανά έργο καθώς και το συνολικό ανεκτέλεστο, εφόσον δεν έχει καταθέσει ενημερότητα πτυχίου. Συνεπώς ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας είναι ισχυρός και πρέπει να γίνει αποδεκτός.

Ως προς το σημείο Β2 (σελ. 11-13 του εγγράφου της Αρχής σας). Παράλειψη υποβολής δήλωσης σχετικά με την καταλληλότητα για την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας Στον ισχυρισμό της προσφεύγουσας ότι η εταιρεία ... έχει παραλείψει δήλωση σχετικά με την καταλληλότητα για την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας, η εταιρεία ... δηλώνει ότι είναι εγγεγραμμένη στα μητρώα ΜΕΕΠ με αρ. μητρώου ... με κατάταξη στη 2η τάξη Η/Μ και συνεπώς καλύπτει το άρθρο της Διακήρυξης 22.Β με τίτλο: "Καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας" που αναφέρει τα εξής: «Ειδικά οι προσφέροντες που είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα απαιτείται να είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.ΕΠ.) στην κατηγορία/-ies έργου του άρθρου 21 της διακήρυξης». Συνεπώς ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας δεν είναι ισχυρός και δεν πρέπει να γίνει αποδεκτός.

Ως προς το σημείο Β3 (σελ. 13-14 του εγγράφου της Αρχής σας). Ψευδής δήλωση περί εγγραφής σε επίσημους καταλόγους Στον ισχυρισμό της προσφεύγουσας ότι η εταιρεία ... έχει ψευδώς δηλώσει ότι είναι εγγεγραμμένη σε επίσημους καταλόγους, η εταιρεία ... δηλώνει ότι είναι εγγεγραμμένη στα μητρώα ΜΕΕΠ με αρ. μητρώου ... με κατάταξη στη 2η τάξη Η/Μ Συνεπώς ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας δεν είναι ισχυρός και δεν πρέπει να γίνει αποδεκτός.

Ως προς το σημείο Β4 (σελ. 14-15 του εγγράφου της Αρχής σας). Έκταση ευθύνης του εγγυητή δεν συμβαδίζει με τια απαιτήσεις της διακήρυξης Στον

Αριθμός απόφασης: 509/2019

ισχυρισμό της προσφεύγουσας ότι η εταιρεία ... με την εγγυητική που έχει προσκομίσει δεν εξασφαλίζεται η δέουσα έκταση ευθύνης της, η εγγυητική της Τράπεζας Πειραιώς που έχει προσκομίσει η εταιρεία ... αναφέρει ότι: «Η παρούσα εγγυητική επιστολή ισχύει μέχρι την 10/12/2019. Μετά την ημερομηνία αυτή καθίσταται αυτοδίκαια άκυρος και δεν έχει καμία ισχύ απέναντί μας, εφόσον πριν την παρέλευση της παραπάνω προθεσμίας, δεν μας ανακοινώθηκε εγγράφως κάποια αξίωσή σας επί του ποσού της εγγύησης, σε βάρος αυτού υπέρ του οποίου εκδόθηκε». Τα αναγραφόμενα δεν είναι σε αντίθεση με το άρθρο 15.3 της Διακήρυξης που γράφει: «Η εγγύηση συμμετοχής πρέπει να ισχύει τουλάχιστον για τριάντα (30) ημέρες μετά τη λήξη του χρόνου ισχύος της προσφοράς του άρθρου 19 της παρούσας, ήτοι μέχρι 01.12.2019, άλλως η προσφορά απορρίπτεται. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί, πριν τη λήξη της προσφοράς, να ζητά από τον προσφέροντα να παρατείνει, πριν τη λήξη τους, τη διάρκεια ισχύος της προσφοράς και της εγγύησης συμμετοχής». Συνεπώς ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας δεν είναι ισχυρός και δεν πρέπει να γίνει αποδεκτός».

15. Επειδή στο άρθρο 18 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης».

16. Επειδή, στο άρθρο 53 παρ. 1 και 2 του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρθρων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών. [...] 2. Τα έγγραφα της σύμβασης, [...], περιέχουν ιδίως: [...] ιβ) τους όρους και τα κριτήρια επιλογής, καθώς και τα ελάχιστα επίπεδα αυτών, σχετικά με τους λόγους αποκλεισμού, την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια και την τεχνική ή/και επαγγελματική ικανότητα των υποψηφίων ή προσφερόντων».

17. Επειδή, στο άρθρο 72 του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Οι αναθέτουσες αρχές ζητούν από τους προσφέροντες να παράσχουν, κατά περίπτωση, τα ακόλουθα είδη εγγυήσεων: α) «Εγγύηση συμμετοχής», το ύψος της οποίας καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης σε συγκεκριμένο χρηματικό ποσό, αριθμητικώς και ολογράφως σε ευρώ, και δεν μπορεί να υπερβαίνει το 2% της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης εκτός ΦΠΑ, με ανάλογη στρογγυλοποίηση. Σε περίπτωση υποβολής προσφοράς για ένα ή περισσότερα τμήματα της σύμβασης, το ύψος της εγγύησης συμμετοχής υπολογίζεται επί της εκτιμώμενης αξίας, εκτός ΦΠΑ, του/των προσφερομένου/ων τμήματος/τμημάτων.[...]. Η εγγύηση συμμετοχής πρέπει να ισχύει τουλάχιστον για τριάντα (30) ημέρες μετά τη λήξη του χρόνου ισχύος της προσφοράς που καθορίζουν τα έγγραφα της σύμβασης. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί, πριν τη λήξη της προσφοράς, να ζητά από τον προσφέροντα να παρατείνει, πριν τη λήξη τους, τη διάρκεια ισχύος της προσφοράς και της εγγύησης συμμετοχής. [...] 4. Οι εγγυήσεις του παρόντος άρθρου περιλαμβάνουν κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία: α) την ημερομηνία έκδοσης, β) τον εκδότη, γ) την αναθέτουσα αρχή προς την οποία απευθύνονται (ή τον κύριο του έργου ή τον φορέα κατασκευής στις περιπτώσεις δημοσίων συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών), δ) τον αριθμό της εγγύησης, ε) το ποσό που καλύπτει η εγγύηση, στ) την πλήρη επωνυμία, τον Α.Φ.Μ. και τη διεύθυνση του οικονομικού φορέα υπέρ του οποίου εκδίδεται η εγγύηση, ζ) τους όρους ότι: αα) η εγγύηση παρέχεται ανέκκλητα και ανεπιφύλακτα, ο δε εκδότης παραιτείται του δικαιώματος της διαιρέσεως και της διζήσεως, και ββ) ότι σε περίπτωση κατάπτωσης αυτής, το ποσό της κατάπτωσης υπόκειται στο εκάστοτε ισχύον τέλος χαρτοσήμου, η) τα στοιχεία της σχετικής διακήρυξης ή πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος και την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών του διαγωνισμού, θ) την ημερομηνία λήξης ή τον χρόνο ισχύος της εγγύησης, ι) την ανάληψη υποχρέωσης από τον εκδότη της εγγύησης να καταβάλει το ποσό της εγγύησης ολικά ή μερικά εντός πέντε (5) ημερών μετά από απλή έγγραφη ειδοποίηση εκείνου προς τον οποίο

Αριθμός απόφασης: 509/2019

απευθύνεται και ια) στην περίπτωση των εγγυήσεων καλής εκτέλεσης και προκαταβολής, τον αριθμό και τον τίτλο της σχετικής σύμβασης[...].».

18. Επειδή, στο άρθρο 75 του Ν. 4412/2016 ορίζεται ότι:«1. Τα κριτήρια επιλογής μπορεί να αφορούν:

- α) την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας,
- β) την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια,
- γ) την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα.

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν στους οικονομικούς φορείς ως απαιτήσεις συμμετοχής μόνο τα κριτήρια που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 3 και 4. Οι αναθέτουσες αρχές περιορίζουν τις όποιες απαιτήσεις συμμετοχής σε εκείνες που είναι απαραίτητες ώστε να διασφαλίζεται ότι ο υποψήφιος ή ο προσφέρων διαθέτει τις εκ του νόμου απαιτούμενες προϋποθέσεις, τις χρηματοοικονομικές δυνατότητες, καθώς και τις τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες για την εκτέλεση της υπό ανάθεση σύμβασης. Όλες οι απαιτήσεις σχετίζονται και είναι ανάλογες με το αντικείμενο της σύμβασης.

2. Όσον αφορά την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να είναι εγγεγραμμένοι σε ένα από τα επαγγελματικά ή εμπορικά μητρώα που τηρούνται στο κράτος - μέλος εγκατάστασής τους, όπως περιγράφεται στο Παράρτημα XI του Προσαρτήματος Α' ή να ικανοποιούν οποιαδήποτε άλλη απαίτηση ορίζεται στο Παράρτημα αυτό.[...]. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων που εκδίδεται μετά από γνώμη του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος ή με κοινή απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, που εκδίδεται μετά από γνώμη επιτροπής που συστήνουν και στην οποία εκπροσωπούνται τα οικεία επαγγελματικά επιμελητήρια, προσδιορίζεται το αντικείμενο κάθε κατηγορίας μελέτης του Παραρτήματος I του Προσαρτήματος Γ'. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται η αντιστοιχία κάθε κατηγορίας μελέτης με το επιστημονικό πεδίο απασχόλησης των εγγεγραμμένων στο «Μητρώο Μελετητών», καθώς και στο «Μητρώο Γραφείων Μελετών» του Παραρτήματος XI του Προσαρτήματος Α', σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, με γνώμονα την εφαρμογή του Κανονισμού ΕΚ

Αριθμός απόφασης: 509/2019

2195/2002. Με όμοια απόφαση μπορούν να διαιρούνται ή ενοποιούνται εν γένει οι παραπάνω κατηγορίες».

19. Επειδή στο άρθρο 76 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Πέραν των οριζόμενων στην παρ. 2 του άρθρου 75, ειδικά για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, ισχύουν τα ακόλουθα: α) Στο Μ.Ε.ΕΠ. ή τα νομαρχιακά μητρώα, εγγράφονται οικονομικοί φορείς κατά κατηγορίες ή εξειδικευμένες επιχειρήσεις. β) Όταν το έργο ανήκει αποκλειστικά σε μια κατηγορία του Μ.Ε.ΕΠ., δικαίωμα συμμετοχής στη διαδικασία σύναψης της σύμβασης έχουν οικονομικοί φορείς εγγεγραμμένοι στην κατηγορία αυτή. Ένα έργο θεωρείται ότι ανήκει αποκλειστικά σε μια κατηγορία αν ανήκουν στην κατηγορία αυτή πλέον του ενενήντα τοις εκατό (90%) των εργασιών του όλου έργου. Για τον υπολογισμό του ποσοστού αυτού δεν λαμβάνονται υπόψη τα απρόβλεπτα.» [...].

20. Επειδή στο άρθρο 79 του Ν. 4412/2016 ορίζεται ότι «1. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων άνω των ορίων, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), το οποίο αποτελείται από ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α΄75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73 και 74 για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν,
β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77

γ) κατά περίπτωση, τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια που έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 84.... Το ΕΕΕΣ αποτελείται από επίσημη δήλωση του οικονομικού φορέα ότι ο σχετικός λόγος αποκλεισμού δεν ισχύει και/ή ότι πληρούται το σχετικό κριτήριο επιλογής και παρέχει τις κατάλληλες πληροφορίες, όπως απαιτείται από την αναθέτουσα αρχή. [...]

5. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί από προσφέροντες και υποψήφιους, σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλλουν όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή

Αριθμός απόφασης: 509/2019

της διαδικασίας. Πριν από την ανάθεση της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή, εξαιρουμένων των συμβάσεων που βασίζονται σε συμφωνίες-πλαίσιο, όταν οι συμβάσεις αυτές συνάπτονται δυνάμει της παρ. 4 του άρθρου 39 ή της περίπτωσης α' της παρ. 5 του άρθρου 39, απαιτεί από τον προσφέροντα, στον οποίο έχει αποφασίσει να αναθέσει τη σύμβαση να υποβάλει ενημερωμένα τα σχετικά δικαιολογητικά, σύμφωνα με τα άρθρα 79, και κατά περίπτωση το άρθρο 80. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλέσει τους οικονομικούς φορείς να συμπληρώσουν ή να διευκρινίσουν τα πιστοποιητικά που έχουν παραληφθεί, σύμφωνα με τα άρθρα 80 και 82.

6. Κατά παρέκκλιση της παρ. 5, οι οικονομικοί φορείς δεν υποχρεούνται να υποβάλλουν δικαιολογητικά ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία, αν και στο μέτρο που η αναθέτουσα αρχή έχει τη δυνατότητα να λαμβάνει τα πιστοποιητικά ή τις συναφείς πληροφορίες απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος - μέλος της Ένωσης, η οποία διατίθεται δωρεάν, όπως εθνικό μητρώο συμβάσεων, εικονικό φάκελο επιχείρησης, ηλεκτρονικό σύστημα αποθήκευσης εγγράφων ή σύστημα προεπιλογής. Κατά παρέκκλιση της παρ. 5, οι οικονομικοί φορείς δεν υποχρεούνται να υποβάλουν δικαιολογητικά, όταν η αναθέτουσα αρχή που έχει αναθέσει τη σύμβαση ή συνάψει τη συμφωνία-πλαίσιο, διαθέτει ήδη τα δικαιολογητικά αυτά [...]».

21. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 83 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: « 1. Η λειτουργία όλων των επίσημων καταλόγων εγκεκριμένων εργοληπτών, προμηθευτών ή παρόχων υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των μελετητών, που προβλέπονται από τις εκάστοτε ισχύουσες εθνικές διατάξεις ή/και η πιστοποίηση από οργανισμούς πιστοποίησης που συμμορφώνονται με τα ευρωπαϊκά πρότυπα πιστοποίησης, κατά την έννοια του Παραρτήματος VII του Προσαρτήματος Α', διέπεται από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου. Η Αρχή ανακοινώνει στην Επιτροπή και στα λοιπά κράτη - μέλη τη διεύθυνση του οργανισμού πιστοποίησης ή του οργανισμού που είναι υπεύθυνος για τους επίσημους καταλόγους, στον οποίο αποστέλλονται οι αιτήσεις.

2. Οι προϋποθέσεις εγγραφής στους επίσημους καταλόγους εγκεκριμένων εργοληπτών, προμηθευτών ή παρόχων υπηρεσιών, καθώς και οι προϋποθέσεις που αφορούν την έκδοση πιστοποιητικών από οργανισμούς

Αριθμός απόφασης: 509/2019

πιστοποίησης που συμμορφώνονται με τα ευρωπαϊκά πρότυπα πιστοποίησης, κατά την έννοια του Παραρτήματος VII του Προσαρτήματος Α', προσαρμόζονται στις διατάξεις των άρθρων 73 έως 83. Αιτήσεις εγγραφής μπορούν να υποβάλλονται και από οικονομικούς φορείς, οι οποίοι ανήκουν σε ένωση και επικαλούνται πόρους, που τους διαθέτουν άλλοι συμμετέχοντες σε αυτήν, σύμφωνα με το άρθρο 78. Σε αυτές τις περιπτώσεις, οι εν λόγω οικονομικοί φορείς αποδεικνύουν στην αρχή που συντάσσει τον επίσημο κατάλογο ότι θα έχουν στη διάθεσή τους αυτούς τους πόρους καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος του πιστοποιητικού, που πιστοποιεί την εγγραφή τους στον επίσημο κατάλογο και ότι οι εν λόγω συμμετέχοντες στην ένωση συνεχίζουν να πληρούν, κατά το ίδιο διάστημα, τις απαιτήσεις ποιοτικής επιλογής, τις οποίες καλύπτει ο επίσημος κατάλογος ή το πιστοποιητικό που επικαλούνται οι φορείς αυτοί για την εγγραφή τους.

3. Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους ή διαθέτουν πιστοποιητικό μπορούν, για την εκάστοτε σύμβαση, να προσκομίζουν στις αναθέτουσες αρχές πιστοποιητικό εγγραφής εκδιδόμενο από την αρμόδια αρχή ή το πιστοποιητικό που εκδίδεται από τον αρμόδιο οργανισμό πιστοποίησης. Στα πιστοποιητικά αυτά αναφέρονται τα δικαιολογητικά βάσει των οποίων έγινε η εγγραφή των εν λόγω οικονομικών φορέων στον επίσημο κατάλογο ή η πιστοποίηση και η κατάταξη στον εν λόγω κατάλογο.

4. Η πιστοποιούμενη εγγραφή στους επίσημους καταλόγους από τους αρμόδιους οργανισμούς ή το πιστοποιητικό, που εκδίδεται από τον οργανισμό πιστοποίησης, συνιστά τεκμήριο καταλληλότητας όσον αφορά τις απαιτήσεις ποιοτικής επιλογής, τις οποίες καλύπτει ο επίσημος κατάλογος ή το πιστοποιητικό.

5. Η εγγραφή και κατάταξη στα Μ.Ε.Ε.Π., Μητρώο Μελετητών και Μητρώο Γραφείων Μελετών, και η κατοχή αντίστοιχου πτυχίου αποτελεί τεκμήριο τεχνικής καταλληλότητας γενικής εμπειρίας.

6. Οι πληροφορίες που μπορούν να συναχθούν από την εγγραφή σε επίσημους καταλόγους ή από την πιστοποίηση δεν τίθενται υπό αμφισβήτηση χωρίς αιτιολόγηση. Όσον αφορά την καταβολή των εισφορών κοινωνικής

ασφάλισης και των φόρων και τελών, μπορεί να ζητείται πρόσθετο πιστοποιητικό από κάθε εγγεγραμμένο οικονομικό φορέα, όποτε πρόκειται να ανατεθεί μια σύμβαση. Οι αναθέτουσες αρχές εφαρμόζουν την παράγραφο 3 και το πρώτο και δεύτερο εδάφιο της παρούσας παραγράφου μόνον προς όφελος των οικονομικών φορέων που είναι εγκατεστημένοι στο κράτος-μέλος το οποίο έχει καταρτίσει τον επίσημο κατάλογο.

7. Οι απαιτήσεις προσκόμισης αποδείξεων για τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής, που καλύπτονται από τον επίσημο κατάλογο ή το πιστοποιητικό, είναι σύμφωνες με το άρθρο 80, και, ανάλογα με την περίπτωση, με το άρθρο 82. Για την εγγραφή των οικονομικών φορέων άλλων κρατών μελών σε επίσημο κατάλογο ή για την πιστοποίησή τους, δεν απαιτούνται άλλες αποδείξεις ή δηλώσεις, πλην εκείνων που ζητούνται από τους οικονομικούς φορείς που είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα [...].»

22. Επειδή, στο άρθρο 91 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: ... ζ) Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου, μελέτης ή παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών στις περιπτώσεις α' και β' της παρ. 2 του άρθρου 95».

23. Επειδή, στην παρ. 1 του άρθρου 360 «Δικαίωμα άσκησης προσφυγής» του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι «1. Κάθε ενδιαφερόμενος ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση του νόμου αυτού και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας, υποχρεούται, πριν από την υποβολή των προβλεπόμενων στον Τίτλο 3 ένδικων βοηθημάτων, να ασκήσει προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής».

24. Επειδή στους όρους της διακήρυξης προβλέπεται ότι:

« Άρθρο 2 Έγγραφα της σύμβασης και τεύχη

2.1. Τα έγγραφα της σύμβασης, κατά την έννοια της περιπτ. 14 της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016, για τον παρόντα ηλεκτρονικό διαγωνισμό,

είναι τα ακόλουθα :

- 1) η ... προκήρυξη σύμβασης όπως δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕΕΕ),
- 2) η με αρ. [ΚΕΝΟ] προκαταρκτική προκήρυξη,
- 3) η παρούσα διακήρυξη,
- 4) το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), [...]

2.2. Προσφέρεται ελεύθερη, πλήρης, άμεση και δωρεάν ηλεκτρονική πρόσβαση στα έγγραφα της σύμβασης στον ειδικό, δημόσια προσβάσιμο, χώρο “ηλεκτρονικοί διαγωνισμοί” της πύλης www.promitheus.gov.gr, καθώς και στην ιστοσελίδα της αναθέτουσας αρχής www.pde.gov.gr (εφόσον διαθέτει)[...]

3.2. Στον ηλεκτρονικό φάκελο προσφοράς περιέχονται : (α) ένας (υπο)φάκελος με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής». (β) ένας (υπο)φάκελος με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά». [...]

Άρθρο 15 Εγγύηση συμμετοχής

15.1. Για την συμμετοχή στον διαγωνισμό απαιτείται η κατάθεση από τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς, κατά τους όρους της παρ. 1 α) του άρθρου 72 του ν. 4412/2016, εγγυητικής επιστολής συμμετοχής, που ανέρχεται στο ποσό των 24.193,55 ευρώ. Στην περίπτωση ένωσης οικονομικών φορέων, η εγγύηση συμμετοχής περιλαμβάνει και τον όρο ότι η εγγύηση καλύπτει τις υποχρεώσεις όλων των οικονομικών φορέων που συμμετέχουν στην ένωση.

15.2. Οι εγγυητικές επιστολές συμμετοχής περιλαμβάνουν, σύμφωνα με το άρθρο 72 παρ. 4 του ν. 4412/2016, κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία :

- 1) την ημερομηνία έκδοσης,
- 2) τον εκδότη,
- 3) τον κύριο του έργου ή το φορέα κατασκευής του έργου ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ... (...) ή ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ (Δ.Τ.Ε.) .... προς τον οποίο απευθύνονται,
- 4) τον αριθμό της εγγύησης,
- 5) το ποσό που καλύπτει η εγγύηση,
- 6) την πλήρη επωνυμία, τον Α.Φ.Μ. και τη διεύθυνση του οικονομικού

Αριθμός απόφασης: 509/2019

φορέα υπέρ του οποίου εκδίδεται η εγγύηση (στην περίπτωση ένωσης αναγράφονται όλα τα παραπάνω για κάθε μέλος της ένωσης),

7) τους όρους ότι : αα) η εγγύηση παρέχεται ανέκκλητα και ανεπιφύλακτα, ο δε εκδότης παραιτείται του δικαιώματος της διαιρέσεως και της διζήσεως, και ββ) ότι σε περίπτωση κατάπτωσης αυτής, το ποσό της κατάπτωσης υπόκειται στο εκάστοτε ισχύον τέλος χαρτοσήμου,

8) τα στοιχεία της διακήρυξης (αριθμός, έτος, τίτλος έργου) και την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών,

9) την ημερομηνία λήξης ή τον χρόνο ισχύος της εγγύησης,

10) την ανάληψη υποχρέωσης από τον εκδότη της εγγύησης να καταβάλει το ποσό της εγγύησης ολικά ή μερικά εντός πέντε (5) ημερών μετά από απλή έγγραφη ειδοποίηση εκείνου προς τον οποίο απευθύνεται. (Στο σημείο αυτό γίνεται παραπομπή στα σχετικά υποδείγματα, εφόσον υπάρχουν).

15.3. Η εγγύηση συμμετοχής πρέπει να ισχύει τουλάχιστον για τριάντα (30) ημέρες μετά τη λήξη του χρόνου ισχύος της προσφοράς του άρθρου 19 της παρούσας, ήτοι μέχρι 01.12.2019, άλλως η προσφορά απορρίπτεται. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί, πριν τη λήξη της προσφοράς, να ζητά από τον προσφέροντα να παρατείνει, πριν τη λήξη τους, τη διάρκεια ισχύος της προσφοράς και της εγγύησης συμμετοχής.

Άρθρο 19 Χρόνος ισχύος προσφορών

Κάθε υποβαλλόμενη προσφορά δεσμεύει τον συμμετέχοντα στον διαγωνισμό κατά τη διάταξη του άρθρου 97 του ν. 4412/2016, για διάστημα ΕΝΝΕΑ (9) μηνών από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής των προσφορών. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί, πριν τη λήξη του χρόνου ισχύος της προσφοράς, να ζητά από τους προσφέροντες να παρατείνουν τη διάρκεια ισχύος της προσφοράς τους και της εγγύησης συμμετοχής. [...]

22. Κριτήρια Επιλογής

[...]

22.B. Καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας
Όσον αφορά την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, απαιτείται οι οικονομικοί φορείς να είναι εγγεγραμμένοι

Αριθμός απόφασης: 509/2019

στο σχετικό επαγγελματικό μητρώο που τηρείται στο κράτος εγκατάστασής τους. Ειδικά οι προσφέροντες που είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα απαιτείται να είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.ΕΠ.) στην κατηγορία/-ιες έργου του άρθρου 21 της παρούσας. Οι προσφέροντες που είναι εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης απαιτείται να είναι εγγεγραμμένοι στα Μητρώα του παραρτήματος ΧΙ του Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016.

22.Γ. Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια

Απαιτείται η εγγραφή στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.ΕΠ.) στην 2η τάξη και άνω στην κατηγορία έργων του Μ.Ε.ΕΠ. «ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΩΝ». Σε κάθε άλλη περίπτωση πρέπει να αποδεικνύεται ότι καλύπτονται τα κάτωθι απαιτούμενα κριτήρια επιλογής :

(α) Καταθέσεις σε τράπεζα τουλάχιστον πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ ή πάγια στοιχεία με βάση τις αντικειμενικές αξίες ή τις αξίες κτήσης αυτών, συνολικής αξίας πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ ή σωρευτικά καταθέσεις σε τράπεζα και πάγια στοιχεία συνολικής αξίας πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ. Τα πάγια αυτά στοιχεία αφορούν γήπεδα, οικόπεδα, κτήρια, μηχανολογικό εξοπλισμό και μεταφορικά μέσα, εκτός από τα επιβατικά αυτοκίνητα. Ως αξία παγίων για τα ακίνητα λαμβάνεται, κατ' επιλογή της επιχείρησης είτε η αντικειμενική αξία που ισχύει κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης, πιστοποιούμενη από συμβολαιογράφο είτε η αξία αυτών, όπως προσδιορίζεται από τα οριστικά συμβόλαια αγοράς ή το κόστος ιδιοκατασκευής τους, όπως είναι εγγεγραμμένο στα βιβλία της επιχείρησης. Για τον εξοπλισμό και τα μεταφορικά μέσα, η αξία τους προσδιορίζεται με βάση τις διατάξεις του άρθρου 99 του Ν. 3669/08. Τα ανωτέρω στοιχεία καθορίζονται σύμφωνα με τα αναλυτικά οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 99 και 100 του Ν.3669/2008 (όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν) για τον καθορισμό των ελαχίστων προϋποθέσεων της αντίστοιχης τάξης του Μ.Ε.ΕΠ. Ειδικά οι εργοληπτικές επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες στο ΜΕΕΠ, δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν τα ανώτατα επιτρεπτά όρια ανεκτέλεστου υπολοίπου εργολαβικών συμβάσεων, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 20 παρ. 4 του ν. 3669/2008, όπως ισχύει.

22.Δ. Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα

Απαιτείται η εγγραφή στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.ΕΠ.) στην 2η τάξη και άνω στην κατηγορία έργων του Μ.Ε.ΕΠ. «ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΩΝ». Σε κάθε άλλη περίπτωση πρέπει να αποδεικνύεται ότι καλύπτονται τα κάτωθι απαιτούμενα κριτήρια επιλογής :

(α) Στελέχωση από Τεχνικό Προσωπικό, ως προς τον αριθμό και την εμπειρία (απαιτούμενη ελάχιστη βαθμίδα εμπειρίας), αποτελούμενη κατ' ελάχιστον :

- από έναν (1) τεχνικό Μ.Ε.Κ. Γ' βαθμίδας ή δύο (2) τεχνικούς Μ.Ε.Κ. Β' βαθμίδας ή έναν (1) τεχνικό Μ.Ε.Κ. Β' βαθμίδας και δύο (2) τεχνικούς Μ.Ε.Κ. Α' βαθμίδας έργων κατηγορίας «ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΩΝ» του Μ.Ε.ΕΠ.. ή εναλλακτικά
- «Βασική στελέχωση» από έναν (1) τεχνικό Μ.Ε.Κ. Γ' βαθμίδας ή δύο (2) τεχνικούς Μ.Ε.Κ. Β' βαθμίδας ή έναν (1) τεχνικό Μ.Ε.Κ. Β' βαθμίδας και δύο (2) τεχνικούς Μ.Ε.Κ. Α' βαθμίδας έργων οποιασδήποτε βασικής κατηγορίας έργων του Μ.Ε.ΕΠ. εκτός της κατηγορίας «ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΩΝ» και «Πρόσθετη – Συμπληρωματική στελέχωση» από έναν (1) τεχνικό Μ.Ε.Κ. Β' βαθμίδας ή δύο (2) τεχνικούς Μ.Ε.Κ. Α' βαθμίδας έργων κατηγορίας «ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΩΝ» του Μ.Ε.ΕΠ.. Τα ανωτέρω στελέχη της «Πρόσθετης – Συμπληρωματικής στελέχωσης» μπορεί να είναι τα ίδια πρόσωπα της «Βασικής στελέχωσης», εγγεγραμμένα σε αντίστοιχη κατηγορία και τάξη του Μ.Ε.Κ. ή και άλλα πρόσωπα. Για το τεχνικό προσωπικό που δεν είναι εγγεγραμμένο στο «Μητρώο Εμπειρίας Κατασκευαστών» (Μ.Ε.Κ.), του Ν. 3669/08, απαιτείται να έχει αντίστοιχη εμπειρία, ανά βαθμίδα του Μ.Ε.Κ., σύμφωνα με τα οριζόμενα αναλυτικά στο άρθρο 107 του Ν. 3669/08 (όπως τροποποιήθηκε και ισχύει) και η οποία (εμπειρία) προσδιορίζεται βάσει των κάτωθι στοιχείων (του αρθ. 107 του Ν. 3669/08) :
- Του τίτλου σπουδών (Διπλωματούχος / πτυχιούχος Α.Ε.Ι. ή Πτυχιούχος ΤΕΙ, ΚΑΤΕΕ / υπομηχανικός)
- Των ετών απασχόλησης στην κατασκευή, επίβλεψη και μελέτη έργων ή εργασιών, από την έναρξη άσκησης του επαγγέλματός του.
- Των ετών από την έναρξη άσκησης του επαγγέλματός του

Άρθρο 23 Αποδεικτικά μέσα κριτηρίων ποιοτικής επιλογής

Αριθμός απόφασης: 509/2019

Κατά την υποβολή προσφορών οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 79 παρ. 1 του ν. 4412/2016, το οποίο αποτελεί ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των 22 πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις :

α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις του άρθρου 22 Α της παρούσας,

β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 22 Β-Ε της παρούσας

23.4. Δικαιολογητικά απόδειξης καταλληλότητας για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας του άρθρου 22.Β

(α) Όσον αφορά την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, οι προσφέροντες που 25 είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα υποβάλλουν βεβαίωση εγγραφής στο Μ.Ε.ΕΠ στην/στις κατηγορία/ες ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΑ.

(β) Οι προσφέροντες που είναι εγκατεστημένοι σε λοιπά κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης προσκομίζουν τις δηλώσεις και πιστοποιητικά που περιγράφονται στο Παράρτημα ΧΙ του Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016.

(γ) Οι προσφέροντες που είναι εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ) ή σε τρίτες χώρες που έχουν υπογράψει και κυρώσει τη ΣΔΣ, στο βαθμό που η υπό ανάθεση δημόσια σύμβαση καλύπτεται από τα Παραρτήματα 1, 2, 4 και 5 και τις γενικές σημειώσεις του σχετικού με την Ένωση Προσαρτήματος Ι της ως άνω Συμφωνίας, ή σε τρίτες χώρες που δεν εμπίπτουν στην προηγούμενη περίπτωση και έχουν συνάψει διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες με την Ένωση σε θέματα διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, προσκομίζουν πιστοποιητικό αντίστοιχου επαγγελματικού ή εμπορικού μητρώου. Στην περίπτωση που χώρα δεν τηρεί τέτοιο μητρώο, το έγγραφο ή το πιστοποιητικό μπορεί να αντικαθίσταται από ένορκη βεβαίωση ή, στα κράτη - μέλη ή στις χώρες όπου δεν προβλέπεται ένορκη βεβαίωση, από

υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερομένου ενώπιον αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, συμβολαιογράφου ή αρμόδιου επαγγελματικού ή εμπορικού οργανισμού της χώρας καταγωγής ή της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας, ότι δεν τηρείται τέτοιο μητρώο και ότι ασκεί τη δραστηριότητα του άρθρου 21 της παρούσας.

23.5. Δικαιολογητικά Οικονομικής και Χρηματοοικονομικής Επάρκειας του άρθρου 22.Γ.

Η οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια των οικονομικών φορέων αποδεικνύεται :

(α) για τις εγγεγραμμένες εργοληπτικές επιχειρήσεις στο Μ.Ε.Ε.Π. : • είτε από τη βεβαίωση εγγραφής στο Μ.Ε.Ε.Π, η οποία αποτελεί τεκμήριο των πληροφοριών που περιέχει • είτε, στην περίπτωση που οι απαιτήσεις του άρθρου 22.Γ δεν καλύπτονται από τη βεβαίωση εγγραφής, με την υποβολή ενός ή περισσότερων από τα αποδεικτικά μέσα που προβλέπονται στο Μέρος Ι του Παραρτήματος ΧΙΙ (Αποδεικτικά μέσα για τα κριτήρια επιλογής) του Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016. Σε κάθε περίπτωση, η βεβαίωση εγγραφής μπορεί να υποβάλλεται για την απόδειξη μόνο ορισμένων απαιτήσεων οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας του άρθρου 22.Γ, ενώ για την απόδειξη των λοιπών απαιτήσεων μπορούν να προσκομίζονται ένα ή περισσότερα από τα αποδεικτικά μέσα που προβλέπονται στο Μέρος Ι του Παραρτήματος ΧΙΙ του ν. 4412/2016, ανάλογα με την τιθέμενη στο άρθρο 22.Γ απαίτηση.

Ειδικά, για την απόδειξη της απαίτησης της μη υπέρβασης των ανώτατων επιτρεπτών ορίων ανεκτέλεστου υπολοίπου εργολαβικών συμβάσεων : • με την υποβολή ενημερότητας πτυχίου εν ισχύει ή • με την υποβολή υπεύθυνης δήλωσης του προσωρινού αναδόχου, συνοδευόμενης από πίνακα όλων των υπό εκτέλεση έργων (είτε ως μεμονωμένος ανάδοχος είτε στο πλαίσιο κοινοπραξίας ή υπεργολαβίας) και αναφορά για το ανεκτέλεστο υπόλοιπο ανά έργο και το συνολικό ανεκτέλεστο, για τις εργοληπτικές επιχειρήσεις που δεν διαθέτουν ενημερότητα πτυχίου κατά τις κείμενες διατάξεις.[...]

Αριθμός απόφασης: 509/2019

23.6. Δικαιολογητικά Τεχνικής και Επαγγελματικής Ικανότητας του άρθρου 22.Δ. Η τεχνική και επαγγελματική ικανότητα των οικονομικών φορέων αποδεικνύεται :

(α) για τις εγγεγραμμένες εργοληπτικές επιχειρήσεις στο Μ.Ε.Ε.Π. :

- είτε από τη βεβαίωση εγγραφής στο Μ.Ε.Ε.Π, η οποία αποτελεί τεκμήριο των πληροφοριών που περιέχει
- είτε, στην περίπτωση που οι απαιτήσεις του άρθρου 22.Δ δεν καλύπτονται από τη βεβαίωση εγγραφής, με την υποβολή ενός ή περισσότερων από τα αποδεικτικά μέσα που προβλέπονται στο Μέρος ΙΙ του Παραρτήματος ΧΙΙ (Αποδεικτικά μέσα για τα κριτήρια επιλογής) του Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016 96 26 ανάλογα με την τιθέμενη στο άρθρο 22.Δ απαίτηση. Σε κάθε περίπτωση, η βεβαίωση εγγραφής μπορεί να υποβάλλεται για την απόδειξη μόνο ορισμένων απαιτήσεων τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας του άρθρου 22.Δ, ενώ για την απόδειξη των λοιπών απαιτήσεων μπορούν να προσκομίζονται ένα ή περισσότερα από τα αποδεικτικά μέσα που προβλέπονται στο Μέρος ΙΙ του Παραρτήματος ΧΙΙ του ν. 4412/2016.[...].

Άρθρο 24 Περιεχόμενο Φακέλου Προσφοράς

24.1. Η προσφορά των διαγωνιζομένων περιλαμβάνει τους ακόλουθους ηλεκτρονικούς υποφακέλους:

(α) υποφάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής»

(β) υποφάκελο με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά» σύμφωνα με τα κατωτέρω :

24.2. Ο ηλεκτρονικός υποφάκελος «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» πρέπει, επί ποινή αποκλεισμού, να περιέχει τα ακόλουθα: α) το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) β) την εγγύηση συμμετοχής, του άρθρου 15 της παρούσας. [...].».

25. Επειδή, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005,31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) αυτής, οδηγεί σε

ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (ΟΛΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007). Εξάλλου, σε περίπτωση που η ίδια η διακήρυξη χρησιμοποιεί όρους, όπως «με ποινή αποκλεισμού...», «με ποινή απαραδέκτου οι συμμετέχοντες πρέπει...» ή άλλους παρόμοιους, είναι προφανές ότι οι όροι αυτοί θεωρούνται ουσιώδεις και συνεπώς οποιαδήποτε απόκλιση της προσφοράς από αυτούς οδηγεί σε απόρριψη της (βλ. Γνμδ ΝΣΚ 70/2002).

26. Επειδή, η υποχρέωση διαφάνειας έχει μεταξύ άλλων ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ., C-278/14, *SC Enterprise Focused Solutions SRL* ECLI:EU:C:2015:228, σκ. 25 και απόφαση *SAG ELV Slovensko* κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυγχανόταν αν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ., C-278/14, *SC Enterprise Focused Solutions SRL* ECLI:EU:C:2015:228, σκ. 27).

27. Επειδή, περαιτέρω επιβάλλεται η εφαρμογή των όρων της διακήρυξης κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 *Siac Construction Ltd*, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54).

28. Επειδή η αρχή της ίσης μεταχείρισης προϋποθέτει, περαιτέρω, ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, κατά τρόπον ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ

Αριθμός απόφασης: 509/2019

μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός και επί ίσοις όροις έλεγχος του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (βλ., μεταξύ άλλων, για την αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων στο πλαίσιο ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων τις αποφάσεις: της 29ης Απριλίου 2004, *Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta*, C-496/99 P, EU:C:2004:236, σκέψη 110, και της 12ης Μαρτίου 2015, *eVigilo*, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 22ας Ιουνίου 1993, *Επιτροπή κατά Δανίας*, C-243/89, EU:C:1993:257, σκέψη 33, της 25ης Απριλίου 1996, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 51, της 18ης Οκτωβρίου 2001, *SIAC Construction*, C-19/00, EU:C:2001:553, σκέψη 33, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, *Μηχανική*, C-213/07, EU:C:2008:731, σκέψη 45, της 24ης Μαΐου 2016, *MT Højgaard και Züblin*, C-396/14, EU:C:2016:347, σκέψη 37, της 25ης Απριλίου 1996, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 54, της 12ης Δεκεμβρίου 2002, *Universale-Bau*, C-470/99, EU:C:2002:746, σκέψη 93, της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko* κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31).

29. Επειδή η αρχή της τυπικότητας διέπει τη διαδικασία της αναθέσεως δημοσίων συμβάσεων (βλ. ΣΤΕ 2889/2011, 4343/2005 κ.ά. βλ. και Ε.Α. 228/2013, 111/2006, 597/2007 κ.ά.) και δεν επιτρέπει να τεθούν εκποδών διατάξεις της διακηρύξεως, οι οποίες θεσπίζουν υποχρέωση υποβολής με την προσφορά ορισμένων στοιχείων επί ποινή αποκλεισμού από τον διαγωνισμό.

30. Επειδή η αναθέτουσα αρχή θεσπίζοντας τους όρους της διακήρυξης αυτοδεσμεύεται και είναι υποχρεωμένη να τους εφαρμόσει χωρίς παρεκκλίσεις, η δε παράβαση των όρων αυτής οδηγεί σε ακυρότητας των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού. Παρομοίως, οι διαγωνιζόμενοι πρέπει να τηρούν απολύτως τους όρους της διακήρυξης και να υποβάλλουν την προσφορά τους σύμφωνα με αυτούς.

31. Επειδή, τυχόν ασάφειες ή πλημμέλειες των εγγράφων της σύμβασης δεν μπορούν να ερμηνεύονται εις βάρος των διαγωνιζομένων, κατά παράβαση των αρχών του ανταγωνισμού και της παροχής ίσων ευκαιριών και θα πρέπει να παρέχεται και σε αυτούς, οι οποίοι βλάπτονται

Αριθμός απόφασης: 509/2019

από την ασάφεια ή την πλημμέλεια αυτή, η δυνατότητα να συμπληρώσουν την τυχόν ελαττωματική, προσφορά τους (Ε.Α. ΣΤΕ 423/2011, 424/2011, 425/2011). Τούτο, διότι η ερμηνεία των όρων των εγγράφων της σύμβασης δεν μπορεί να γίνεται εις βάρος του καλόπιστου διαγωνιζομένου, εφόσον η Διοίκηση ήταν αυτή που όφειλε να εκφραστεί σαφέστερα (ΕφΑθ 1959/1970 Αρμ. 1970 σελ. 1111, ΕφΘεσ 501/1987 *ΕΔημΕργ* 1990/1, σελ. 84, Α. Τάχος, *Ελληνικό Διοικητικό Δίκαιο*, εκδ. θ', σελ. 776). Επομένως, η παραβίαση αμφίσημων όρων της διακήρυξης δεν οδηγεί αναγκαστικά στον αποκλεισμό διαγωνιζομένου, αν δεν ευθύνεται ο ίδιος για την παρερμηνεία των υποχρεώσεών του.

32. Επειδή, τα επαγγελματικά μητρώα Μελετητών και Εργοληπτών, που προβλέπονται στο άρθρο 75 (σε συνδυασμό και με το Παράρτημα ΧΙ του Προσαρτήματος Α) του ν. 4412/2016, δεν συνιστούν «επίσημους καταλόγους εγκεκριμένων οικονομικών φορέων», κατά την έννοια του άρθρου 83 έως την ψήφιση του ΜΗ.ΤΕ, αλλά συνιστούν μόνο “επαγγελματικά και εμπορικά μητρώα” κατά την έννοια του άρθρου 75 παρ. 2. Ωστόσο, ειδικά το Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων μαζί με την ενημερότητα πτυχίου που προβλέπεται στην παρ. 5 του άρθρου 20 του ν. 3669/2008 λειτουργεί εν τέλει ως επίσημος κατάλογος, έως την ψήφιση του ΜΗ.ΤΕ (βλ. <http://www.eaadhsy.gr/index.php/m-foreis/m-syxnes-ervthseis-apanthseis-faq-gia-to-n-4412-2016/details/29/51>). Περαιτέρω, στην κατευθυντήρια οδηγία με αρ. 23 της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ αναφέρεται (σελ. 11) ότι: «Στο ως άνω πεδίο, (εννοείται στο Μέρος ΙΙ, Ενότητα Α Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα, περί εγγραφής σε επίσημο κατάλογο/Μητρώο) ως προς τις συμβάσεις έργων, οι ημεδαπές εργοληπτικές επιχειρήσεις, οι οποίες διαθέτουν ενημερότητα πτυχίου, συμπληρώνουν την ένδειξη «ΝΑΙ», καθώς, σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 4 και 5 του άρθρου 20 του ν. 3669/2008, οι οποίες εξακολουθούν να ισχύουν, η βεβαίωση εγγραφής στο ΜΕΕΠ, σε συνδυασμό με την ενημερότητα πτυχίου, συνιστά τον μοναδικό, επί της παρούσης, εθνικό “επίσημο κατάλογο”» (ΑΕΠΠ 1134/2018, 97/2019).

33. Επειδή, το ΕΕΕΣ ναι μεν παρέχει προαπόδειξη προς τον σκοπό της επιτάχυνσης των διαγωνιστικών διαδικασιών και ελάφρυνσης των

διαγωνιζομένων από την υποχρέωση προσκόμισης πολυάριθμων πιστοποιητικών και εγγράφων ως προς τα κριτήρια αποκλεισμού και επιλογής, εντούτοις, η υποβολή του συμπληρωμένου ΕΕΕΣ στα απαιτούμενα από τη διακήρυξη πεδία αποτελεί ουσιώδη τυπική προϋπόθεση συμμετοχής στο διαγωνισμό, παράβαση δε του κανόνα αυτού εκ μέρους του συμμετέχοντος στο διαγωνισμό, δηλαδή υποβολή ελλιπούς κατά περιεχόμενο δήλωσης, συνιστά ουσιώδη παράλειψη συνεπαγόμενη αποκλεισμό του υποψηφίου (ΑΕΠΠ 96/2017).

34. Επειδή στην κατευθυντήρια οδηγία 23 της ΕΑΑΔΗΣΥ για τη συμπλήρωση του ΕΕΕΣ προβλέπεται ότι: *«2.3 Ως προς το ΕΕΕΣ, οι οικονομικοί φορείς δύνανται, μέσω της πλατφόρμας της Ε.Ε., να το συμπληρώσουν: είτε μέσω της λειτουργικότητας «Εισαγωγή ΕΕΕΠ», μέσω της οποίας τηλεφορτώνουν (upload) το ήδη διαμορφωμένο από την αναθέτουσα αρχή ΕΕΕΣ και, εν συνεχεία, το συμπληρώνουν είτε μέσω της λειτουργικότητας «Δημιουργία απάντησης», μέσω της οποίας διαμορφώνουν εξ αρχής το ΕΕΕΣ, επιλέγοντας και συμπληρώνοντας τα απαιτούμενα για την εκάστοτε διαδικασία πεδία, με βάση τους όρους των εγγράφων της σύμβασης»*. Επίσης ως προς την συμπλήρωση των πεδίων της Ενότητας: Α «ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑ» επισημαίνεται ότι, η συμπλήρωση είναι υποχρεωτική *«στις συμβάσεις έργων με την αναγραφή της βεβαίωσης εγγραφής στο Μ.Ε.Ε.Π. ή στα νομαρχιακά μητρώα, κατά περίπτωση, καθώς η εγγραφή των ημεδαπών εργοληπτικών επιχειρήσεων στα εν λόγω Μητρώα είναι υποχρεωτική, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις»*.

35. Επειδή με την Απόφαση C-387/14, *Esaprojekt sp. z o.o. κατά Województwo Łódzkie*, της 4ης Μαΐου 2017, στο ερώτημα εάν *«το άρθρο 45, παράγραφος 2, στοιχείο ζ΄, της οδηγίας 2004/18, το οποίο επιτρέπει τον αποκλεισμό οικονομικού φορέα από τη συμμετοχή σε δημόσια σύμβαση, στην περίπτωση, μεταξύ άλλων, όπου αυτός είναι ένοχος σοβαρών ψευδών δηλώσεων κατά την παροχή των ζητούμενων από την αναθέτουσα αρχή πληροφοριών, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι μπορεί να εφαρμοστεί όταν πρόκειται για πληροφορίες ικανές να επηρεάσουν την έκβαση του διαγωνισμού, ανεξαρτήτως αν ο οικονομικός αυτός φορέας ενήργησε με δόλο»*

κρίθηκε: «Πρώτον, ότι το γράμμα του άρθρου 45, παράγραφος 2, στοιχείο ζ', της οδηγίας 2004/18 δεν περιέχει καμία αναφορά σε δόλο του οικονομικού φορέα. Ως εκ τούτου, η διαπίστωση της υπάρξεως δόλου δεν μπορεί να θεωρηθεί αναγκαίο στοιχείο για τον αποκλεισμό του οικείου οικονομικού φορέα από τη συμμετοχή σε δημόσια σύμβαση. Αντιθέτως, για να γίνει δεκτό ότι ο υποψήφιος είναι «ένοχος» κατά την έννοια της διατάξεως αυτής και για να αποκλειστεί, κατ' επέκταση, από δημόσια σύμβαση, αρκεί να έχει επιδείξει αρκετά βαριά αμέλεια, ήτοι αμέλεια ικανή να έχει καθοριστική επιρροή στις αποφάσεις αποκλεισμού, επιλογής ή αναθέσεως δημόσιας συμβάσεως. Κατά συνέπεια, η αναθέτουσα αρχή, για να αποκλείσει οικονομικό φορέα που υπέβαλε ψευδείς δηλώσεις από τη συμμετοχή σε δημόσια σύμβαση, δεν οφείλει να αποδείξει ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας ενήργησε με δόλο» (σκ. 70 και 71). Κατόπιν των ανωτέρω, στο έκτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 45, παράγραφος 2, στοιχείο ζ', της οδηγίας 2004/18, το οποίο επιτρέπει τον αποκλεισμό οικονομικού φορέα από τη συμμετοχή σε δημόσια σύμβαση, στην περίπτωση, μεταξύ άλλων, όπου αυτός είναι «ένοχος» σοβαρών ψευδών δηλώσεων κατά την παροχή των ζητούμενων από την αναθέτουσα αρχή πληροφοριών, έχει την έννοια ότι μπορεί να εφαρμοστεί όταν ο οικονομικός φορέας έχει επιδείξει αρκετά βαριά αμέλεια, δηλαδή αμέλεια που μπορεί να έχει καθοριστική επιρροή στις αποφάσεις αποκλεισμού, επιλογής ή αναθέσεως δημόσιας συμβάσεως, χωρίς να χρειάζεται να διαπιστωθεί ότι ενήργησε με δόλο» (βλ.σκ.78 της εν λόγω απόφασης και ΑΕΠΠ 390_391_392/2019).

36. Επειδή, η μη συμμόρφωση της εγγυητικής επιστολής προς τις απαιτήσεις της διακήρυξης καθιστά αυτήν απαράδεκτη και επιφέρει την απόρριψη της προσφοράς του υποψηφίου οικονομικού φορέα στο σύνολό της, εφόσον η εγγυητική επιστολή συμμετοχής δεν πληροί τους ουσιώδεις όρους που τέθηκαν στην διακήρυξη (Πρβλ. ΕΑ ΣτΕ 259/2011, 386/2009, 803/2008, 487/1998, ΓνΝΣΚ 356/2003, πρβλ. ΣτΕ 600/2011). Τυχόν δε πλημμέλειες της εγγυητικής επιστολής είναι ουσιώδεις, όταν από το περιεχόμενο αυτής καταλείπονται αμφιβολίες σχετικά με την έκταση της δέσμευσης του εγγυητή (ΣτΕ 1400/2007).

37. Επειδή σύμφωνα με τη γραμματική διατύπωση των διατάξεων του άρθρου 75 του ν. 4412/2016, οι αναθέτουσες αρχές, πριν την ανάθεση δημόσιας σύμβασης, δύνανται να ελέγχουν την «ικανότητα» των οικονομικών φορέων για την εκτέλεση της σύμβασης, εισάγοντας στη διακήρυξη τα περιοριστικώς αναφερόμενα στην εν λόγω διάταξη κριτήρια επιλογής αυτών, ήτοι σε σχέση με: α) την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, β) την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια και γ) την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα. Επισημαίνεται ότι όλα τα κριτήρια επιλογής είναι προαιρετικά και τίθενται στη διακήρυξη κατά την κρίση και τη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής η οποία έχει τη δυνατότητα, να επιλέξει ένα, περισσότερα ή όλα ενδεχομένως τα ως άνω κριτήρια επιλογής, συνεκτιμώντας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της υπό ανάθεση σύμβασης (εκτιμώμενη αξία αυτής, ειδικές περιστάσεις κλπ), με σχετική πρόβλεψη στη διακήρυξη. Ωστόσο, εφόσον τεθούν στη διακήρυξη, η πλήρωση τους καθίσταται υποχρεωτική. Ειδικότερα, η συμπερίληψή τους αποβλέπει στο να διαπιστώσει η αναθέτουσα αρχή, εάν ο εκάστοτε συμμετέχων στη διαγωνιστική διαδικασία, οικονομικός φορέας, διαθέτει κατά τεκμήριο την ικανότητα να ανταποκριθεί στην εκτέλεση της σύμβασης και συνίσταται στο να θεσπιστούν εύλογες προϋποθέσεις συμμετοχής σε σχέση με την υπό ανάθεση σύμβαση (βλ. σχετικά και Κατευθυντήρια Οδηγία ΕΑΑΔΗΣΥ με αρ.13).

38. Επειδή με τον πρώτο λόγο της προσφυγής ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι η προσφορά της εταιρείας «...» θα έπρεπε να απορριφθεί διότι παρέλειψε να δηλώσει στο ΕΕΕΣ τη μη υπέρβαση των ανώτατων επιτρεπόμενων ορίων ανεκτέλεστου υπολοίπου εργολαβικών συμβάσεων.

39. Επειδή σύμφωνα με τον όρο 23.2 της διακήρυξης οι οικονομικοί φορείς οφείλουν να δηλώσουν στο ΕΕΕΣ, μεταξύ άλλων, την πλήρωση των κριτηρίων χρηματοοικονομικής επάρκειας, στο δε όρο 22Γ της διακήρυξης προβλέπεται ρητώς ως απαίτηση χρηματοοικονομικής επάρκειας ότι οι συμμετέχοντες που είναι εγγεγραμμένοι στο ΜΕΕΠ θα πρέπει να δηλώσουν ότι δεν υπερβαίνουν τα ανώτατα επιτρεπτά όρια ανεκτέλεστου υπολοίπου

εργολαβικών συμβάσεων, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 20 παρ. 4 του ν. 3669/2008. Εφόσον, λοιπόν, έχει τεθεί στη διακήρυξη το εν λόγω κριτήριο χρηματοοικονομικής επάρκειας οι διαγωνιζόμενοι όφειλαν να απαντήσουν στο ΕΕΕΣ την πλήρωση ή μη του κριτηρίου. Περαιτέρω, στον όρο 23.5 (α) της διακήρυξης προβλέπεται ειδικώς ότι, για την απαίτηση της μη υπέρβασης των ανώτατων επιτρεπόμενων ορίων ανεκτέλεστου υπολοίπου εργολαβικών συμβάσεων, ο προσωρινός ανάδοχος εφόσον αποτελεί εργοληπτική επιχείρηση η οποία δεν διαθέτει ενημερότητα πτυχίου οφείλει να υποβάλει υπεύθυνη δήλωση συνοδευόμενη από πίνακα όλων των υπό εκτέλεση έργων και αναφορά για το ανεκτέλεστο υπόλοιπο ανά έργο και το συνολικό ανεκτέλεστο

40. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή ανήρτησε στο διαδικτυακό τόπο του διαγωνισμού υπόδειγμα ΕΕΕΣ από το οποίο όμως έχει παραλειφθεί εντελώς το Μέρος IV που αφορά τα κριτήρια επιλογής. Εντούτοις, το εν λόγω υπόδειγμα δεν ήταν σε επεξεργάσιμη μορφή και άρα δεν μπορούσε να χρησιμοποιηθεί από τους διαγωνιζόμενους για την υποβολή της προσφοράς τους. Περαιτέρω, στον όρο 2.2 της διακήρυξης υπάρχει ρητή παραπομπή στο προς υποβολή υπόδειγμα ΕΕΕΣ για την επίμαχη διαγωνιστική διαδικασία. Επομένως, σύμφωνα και με τα εκτεθέντα υπό σκέψη 28, ο επιμελής και ευλόγως ενημερωμένος συμμετέχων όφειλε να συμπληρώσει το ΕΕΕΣ διαμορφωμένο σύμφωνα με τους όρους του υπό κρίση διαγωνισμού μέσω είτε της δωρεάν πλατφόρμας της Ευρωπαϊκής Ένωσης είτε της προβλεπόμενης στον όρο 2.2 της διακήρυξης διαδικτυακής πύλης www.promitheus.gr. Δεδομένου δε ότι στον όρο 22 της διακήρυξης προβλέπονται συγκεκριμένα κριτήρια επιλογής που αφορούν στην επαγγελματική καταλληλότητα, στην οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια καθώς και στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα των διαγωνιζομένων, στην προκειμένη περίπτωση το σχετικό Μέρος IV του ΕΕΕΣ επ' ουδενί λόγο δεν μπορούσε να απαλειφθεί.

41. Επειδή κατόπιν ελέγχου του ΕΕΕΣ της έτερης συμμετέχουσας εταιρείας «...» διαπιστώνεται ότι υπέβαλε ΕΕΕΣ στο οποίο ουδόλως περιλαμβάνεται το Μέρος IV που αφορά στα Κριτήρια Επιλογής και, ως εκ

Αριθμός απόφασης: 509/2019

τούτου, δεν δηλώνει και ότι δεν υπερβαίνει τα ανώτατα επιτρεπτά όρια ανεκτέλεστου υπολοίπου εργολαβικών συμβάσεων, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 20 παρ. 4 του ν. 3669/2008, ως ρητώς απαιτεί η διακήρυξη, ήτοι την πλήρωση του κριτηρίου επιλογής που τίθεται στον όρο 22Γ της διακήρυξης. Εντούτοις, ως ευλόγως ενημερωμένος υποψήφιος που επιθυμεί να συμμετάσχει σε μια διαγωνιστική διαδικασία και να διεκδικήσει την ανάληψη μιας δημόσιας σύμβασης, όφειλε προφανώς να αντιληφθεί την υποχρέωσή της στο πλαίσιο της υποβληθείσας προσφοράς, της καταρχήν προκαταρκτικής απόδειξης των τιθέμενων ελάχιστων προϋποθέσεων συμμετοχής (ΑΕΠΠ 835/2018). Παρά ταύτα, δεν υπέβαλε ούτε σχετικό διευκρινιστικό ερώτημα στην αναθέτουσα αρχή ούτε αιτήθηκε τη χορήγηση υποδείγματος ΕΕΕΣ σε επεξεργάσιμη μορφή που να περιλαμβάνει τα προβλεπόμενα από τη διακήρυξη πεδία περί των κριτηρίων επιλογής.

42. Επειδή η ως άνω έλλειψη στη συμπλήρωση του ΕΕΕΣ της εταιρείας «...» δεν μπορεί να αναπληρωθεί αφενός μεν ούτε από τη δήλωση περί ακρίβειας και ορθότητας των επικαλούμενων στοιχείων που περιλαμβάνεται στο Μέρος V του υποβληθέντος ΕΕΕΣ της, όπως βασίμως ισχυρίζεται ο προσφεύγων, ούτε από τη γενική δήλωση του Μέρους II περίπτωση δ ότι η εγγραφή στους καταλόγους καλύπτει τα κριτήρια επιλογής. Και τούτο διότι η ίδια η διακήρυξη, στο άρθρο 22.Γ ορίζει ρητώς ότι απαιτείται η προαπόδειξη της πλήρωσης του κριτηρίου που αναφέρεται στη μη υπέρβαση των ανωτάτων επιτρεπόμενων ορίων ανεκτέλεστου υπολοίπου εργολαβικών συμβάσεων με τη ρητή δήλωση του υποψηφίου στο ΕΕΕΣ (βλ. *ad hoc* ΔΕφ Κομ. 49/2018), ως δε απόδειξη της πλήρωσης του κριτηρίου αυτού προβλέπεται στον όρο 23.5 (α) για τους συμμετέχοντες που δεν διαθέτουν ενημερότητα πτυχίου η υποβολή με τα δικαιολογητικά κατακύρωσης υπεύθυνης δήλωσης περί ανεκτέλεστου και όχι η εγγραφή στο ΜΕΕΠ. Σημειώνεται δε ότι ο ισχυρισμός της αναθέτουσας αρχής ότι η εταιρεία «...» όφειλε να υποβάλει την προβλεπόμενη στον όρο 23.5 (α) υπεύθυνη δήλωση περί ανεκτέλεστου ερείδεται επί της εσφαλμένης προϋπόθεσης ότι η εν λόγω δήλωση η οποία προβλέπεται στη διακήρυξη ως

δικαιολογητικό κατακύρωσης πρέπει να προσκομιστεί προαποδεικτικώς. Επομένως, εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι η αναθέτουσα αρχή όφειλε κατά δεσμία αρμοδιότητα να αποκλείσει την προσφορά της εταιρείας «...» λόγω παράλειψης προαπόδειξης δια του υποβληθέντος ΕΕΕΣ της πλήρωσης του κριτηρίου του όρου 22.Γ της διακήρυξης περί μη υπέρβασης των ανωτάτων επιτρεπόμενων ορίων ανεκτέλεστου υπολοίπου εργολαβικών συμβάσεων κατά παράβαση των προβλεπόμενων στον όρο 23.1 της διακήρυξης και, ως εκ τούτου, ο πρώτος λόγος προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος.

43. Επειδή ο προσφεύγων με τον δεύτερο λόγο της προσφυγής του προβάλλει ότι η εταιρεία «...» παρέλειψε να δηλώσει στο ΕΕΕΣ την πλήρωση του κριτηρίου επιλογής του όρου 22B της διακήρυξης περί καταλληλότητας για την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας και, άρα, η προσφορά της έπρεπε να μην κριθεί αποδεκτή.

44. Επειδή, για την πλήρωση του κριτηρίου επιλογής του άρθρου 22.B οι ημεδαποί οικονομικοί φορείς απαιτείται να είναι εγγεγραμμένοι στην κατηγορία ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΑ του ΜΕΕΠ. Περαιτέρω, σύμφωνα με τον όρο 23.4 της διακήρυξης προς απόδειξη της πλήρωσης του κριτηρίου περί καταλληλότητας άσκησης της επαγγελματικής δραστηριότητας θα πρέπει να προσκομιστεί βεβαίωση εγγραφής στο ΜΕΕΠ.

45. Επειδή, όπως έχει ήδη ανωτέρω εκτεθεί, στο υποβληθέν ΕΕΕΣ της εταιρείας «...» έχει παραλειφθεί εν συνόλω το Μέρος IV αναφορικά με τα κριτήρια επιλογής και άρα, προφανώς, δεν έχει δηλωθεί ότι πληρείται και το κριτήριο του όρου 22B της διακήρυξης. Περαιτέρω, ουδόλως η εταιρεία στο υποβληθέν ΕΕΕΣ παρέπεμψε στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων της Γενικής Γραμματείας Υποδομών από όπου είναι δυνατή η διαπίστωση της εγγραφής της στο ΜΕΕΠ, ούτε παραθέτει αριθμούς πρωτοκόλλου της απόφασης εγγραφής ή άλλα στοιχεία περί της βεβαίωσης εγγραφής. Η δε έλλειψη αυτή του ΕΕΕΣ δεν μπορεί να αναπληρωθεί από τη δήλωση στο Μέρος II Ενότητα Α-Πληροφορίες του υποβληθέντος ΕΕΕΣ της εν λόγω εταιρείας ότι είναι εγγεγραμμένη στο ΜΕΕΠ με αριθμό μητρώου ..., καθώς, σύμφωνα με τα εκτεθέντα υπό σκέψη 34, στις συμβάσεις έργων είναι υποχρεωτική η συμπλήρωση του πεδίου αναφορικά με την καταλληλότητα

άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας στο οικείο πεδίο του Μέρους IV που ελλείπει παντελώς από το επίμαχο ΕΕΕΣ. Επομένως, στην προκειμένη περίπτωση δεν προκύπτει δια του υποβληθέντος ΕΕΕΣ η πλήρωση του επίμαχου κριτηρίου επιλογής από την εταιρεία «...» και ο σχετικός λόγος προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος.

46. Επειδή με τον τρίτο λόγο της προσφυγής προβάλλεται ότι η εταιρεία «...» δήλωσε ψευδώς στο υποβληθέν ΕΕΕΣ ότι είναι εγγεγραμμένη σε επίσημο κατάλογο/Μητρώο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων και άρα για το λόγο αυτό η προσφορά της πρέπει να απορριφθεί.

47. Επειδή, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, η εταιρεία «...» στο ΕΕΕΣ που υπέβαλε με την προσφορά της έχει απαντήσει ΝΑΙ στο Μέρος II, Ενότητα Α στο ερώτημα εάν είναι εγγεγραμμένη σε επίσημο κατάλογο/Μητρώο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων. Επίσης, στο Μέρος II δηλώνει ότι είναι εγγεγραμμένη στην 2η τάξη του ΜΕΕΠ στην κατηγορία έργων ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΑ. Σύμφωνα όμως με τα εκτεθέντα υπό σκέψη 32, η εγγραφή στο ΜΕΕΠ χωρίς ενημερότητα πτυχίου δεν θεωρείται ως επίσημο μητρώο/κατάλογος από το οποίο θα προκύπτει η κάλυψη των κριτηρίων επιλογής, η δε ενημερότητα πτυχίου δεν χορηγείται σε εργοληπτικές επιχειρήσεις κατώτερες της 3ης τάξης σύμφωνα με την ΥΑ Δ15/οικ/15658/2013 (ΦΕΚ Β΄ 2300), όπως εν προκειμένω είναι η εταιρεία «...». Επομένως, η εν λόγω εταιρεία όφειλε να απαντήσει ΟΧΙ στο ερώτημα εάν είναι εγγεγραμμένη σε επίσημο κατάλογο/Μητρώο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων.

48. Επειδή, περαιτέρω, έχει κριθεί (ΣΤΕ 3794/2010) ότι η δήλωση θεωρείται ψευδής και συνεπάγεται τον αποκλεισμό του δηλούντος μόνον εφόσον αφορά στην απόκρυψη σημαντικών πληροφοριών. Εφόσον όμως εκ των δηλωθέντων στο ΕΕΕΣ προκύπτει ότι η εταιρεία «...» είναι εγγεγραμμένη στη 2^η τάξη του ΜΕΕΠ και δεν δύναται εξ αυτού του λόγου βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας να διαθέτει ενημερότητα πτυχίου, δεν μπορεί να υποστηριχθεί βασίμως και σύμφωνα με τα εκτεθέντα υπό σκέψη 35 ότι η εν λόγω εταιρεία επέδειξε δόλο ή βαριά αμέλεια ως προς το γεγονός ότι δήλωσε στο ΕΕΕΣ ότι είναι εγγεγραμμένη σε επίσημο κατάλογο/Μητρώο εγκεκριμένων

οικονομικών φορέων, ο δε σχετικός λόγος προσφυγής πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος..

49. Επειδή ο προσφεύγων ισχυρίζεται με τον τελευταίο λόγο της προσφυγής του ότι, εκ του περιεχομένου της υποβληθείσας με την προσφορά εγγυητικής επιστολής της εταιρείας «...», προκύπτει ότι αυτή δεν καλύπτει τυχόν αίτημα της αναθέτουσας αρχής περί παράτασης του χρόνου ισχύος των προσφορών.

50. Επειδή σύμφωνα με τον όρο 15.3 της διακήρυξης η εγγύηση συμμετοχής πρέπει να ισχύει μέχρι 01.12.2019, άλλως η προσφορά απορρίπτεται. Περαιτέρω, η αναθέτουσα αρχή δύναται πριν τη λήξη της προσφοράς να ζητήσει από τον προσφέροντα να παρατείνει πριν τη λήξη τους τη διάρκεια ισχύος της προσφοράς και της εγγύησης συμμετοχής. Επομένως, εκ των προαναφερθέντων διατάξεων, συνάγεται σαφώς ότι τίθεται επί ποινή αποκλεισμού η απαίτηση περί διάρκειας ισχύος της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής μέχρι την 01.12.2019. Εφόσον δε η αναθέτουσα αρχή κάνει χρήση της ευχέρειας που της δίδεται να αιτηθεί την παράταση της ισχύος της προσφοράς, οφείλει να ενημερώσει εγκαίρως τον συμμετέχοντα ώστε να προβεί σε αντίστοιχη παράταση της ισχύος της προσφοράς και της εγγυητικής επιστολής. Ως εκ τούτου, δεν απαιτείται εκ της διακήρυξης η εγγυητική επιστολή συμμετοχής να καλύπτει τυχόν παράταση της διάρκειας ισχύος της προσφοράς καθώς, σε περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή υποβάλει σχετικό αίτημα, οι συμμετέχοντες δύνανται αλλά δεν υποχρεούνται σε παράταση της ισχύος της προσφοράς και σε αντίστοιχη παράταση της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής.

51. Επειδή, από την επισκόπηση της προσφοράς της εταιρείας «...» προκύπτει ότι υπέβαλε την υπ' αριθμό ... εγγυητική επιστολή της Τράπεζας Πειραιώς στο σώμα της οποίας αναγράφεται ρητώς ότι *«η παρούσα ... ισχύει μέχρι την 10-12-2019. Μετά την ημερομηνία αυτή καθίσταται αυτοδικαίως άκυρος και δεν έχει καμία ισχύ απέναντι μας ...»*. Επομένως, η επίμαχη εγγυητική επιστολή υπερκαλύπτει την απαίτηση του όρου 15.3 της διακήρυξης, ως βασίμως υποστηρίζει η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της, και ο σχετικός λόγος προσφυγής πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Αριθμός απόφασης: 509/2019

52. Επειδή γίνεται δεκτή εν όλω η εισήγηση.

53. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή.

54.Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη το παράβολο που κατέθεσε ο προσφεύγων πρέπει να επιστραφεί (άρθρο 363 του ν.4412/2016).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την Προδικαστική Προσφυγή.

Ακυρώνει την υπ' αριθμ. 498/7.3.2019 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας ... με την οποία εγκρίθηκε το υπ' αριθμ. Ι/11.2.2019 Πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού και αναδείχτηκε η εταιρεία «...» προσωρινός ανάδοχος του έργου

Ορίζει την επιστροφή του παραβόλου ποσού 6.048,39 ευρώ.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 22 Απριλίου 2019 και εκδόθηκε στις 13 Μαΐου 2019 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ Χ. ΚΑΝΑΒΑ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΙΑΚΑΤΣΙΔΑΣ